

KOVA

Organas Lietuviu Socialistu Sajungos Amerikoje.

"KOVA"
Savaitinis laikraštis
Išleista kas penktoji Phila., Pa.
Lėdžia
LIETUVIŲ SOCIALIZEDU
SAJUNGA AMERIKOJE.
(Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908.)

PRENUMERATA:
Metams į visus dalykus \$2.00.
Pusel metų \$1.00.
Apgarbinimų kainos ant užklauso.

Redaktorius — K. Vidikas.
Administratorius — A. Žymontas.

Su visais reikalais kreiptis šio
adreso:
"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa.

"KOVA"
The Lithuanian weekly
Published every Friday, Phila., Pa.
by the
LITHUANIAN SOCIALIST
FEDERATION OF AMERICA.
(Incorporated April 28, 1908.)

SUBSCRIPTION RATES:
In all parts of the world per year \$2.

Editor — K. Vidikas.
Business Manager — A. Žymontas.

Advertising rates on application.
All communications should be ad-
dressed to:
"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa.

No. 45

TELEFONO NO.
KEYSTONE MAIN 2958.

PHILADELPHIA, Pa. 7 d. Lapkričio (November) 1913 m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

TELEPHONE:
KEYSTONE MAIN 2958.

Metas IX

AMERIKA.

"TĖVYNĖ" VEJA LAUK SOCIALIZEDU SAJUNGAIŠIŲ SUSIVIENI-JIMO.

Susivienijimo Lietuvių Ame- rikoj kuopos ir nariai (Wilmer- ding kuopa, Aleksis ir kt.) pro- testuoja prieš "Tėvynės" redak- torių Račkauską, kuris "Tėvy- nę" paverė šlamštu, užpildytą fabrikuotais ir žioplais protes- tais prieš socialistus, ir pada- rė ją kunigų įrankiu.

Narių protestams prieš jo taktiką Račkauskas organo vie- tos neduoda, todėl jie jau pra- deda kalbėti per "Laisvę", "Ke- leivį", "Kovą" ir kitus socialis- tų laikraščius.

Anais metais silpnaprotė Su- sivenijimo Centro valdyba su Damijonaičiu prišakyje išvijo iš Susivienijimo 5000 narių, dau- giausią socialistų ir pirmievių. Dabar gi Račkauskas, pašven- tės "Tėvynę" šmeižimui socia- listų, — "kelia" susivienijimą "patriotizmą" ir atgrasina pa- žangesnius elementus nuo tos or- ganizacijos. Ir dabartinė Su- sivenijimo valdyba, matomai, pritaria Račkausko politikai. Turbut, valdybai patogiu, kad iš Susivienijimo išsėsdintų vi- si protaujanti žmonės; tada val- dybai, be abejo, būtų smagiau ir naudingiau valdyt.

NENORĖ SVETIMŲ ŠALIŲ.

Suvenytų Valstijų presiden- tas Wilsonas sako, kad Suven- nytų Valstijų valdžia nenorinti užimti Meksiką, nors daugelis patriotiškų laikraščių to reika- lauja. Vienok apgynimui Ame- rikos, Francijos, Anglijos ir Vo- kietijos kapitalistų biznis Suve- nytos Valstijos pasiuntė keturis savo kariškus laivus į Meksikos pakrančius.

"LAIVINĖS VAKACIJOS".

Suvenytų Valstijų laivyno sekretorius (ministris) Daniels pritaria anglų laivybos minist- rui Churchill'ui, kuris reikalau- ja, kad visos civilizotos vieš- patystės per vienus metus ne- statytų karškų laivų.

Kongresmanas Henseley i- nės kongresui rezoliuciją, kad vie- niems metams būtų sustabdyta kariškų laivų statymas, — jei- gu kitos didžiosios viešpatystės taipgi su tuo sutiktų. Rezolu- ciją parėmė keli žymūs kongres- manai.

WISCONSINO VALSTIJINĖ APDRAUDA.

Wisconsino valstija pirmą iš visų šios šalies valstijų pradėjo varyti gyvasties apdraudas (in- sur-nee) biznį. Žmonės daug labiau užsitiki valstijai negu pri- vatiskiems apdraudos kompani- joms.

Nuo pradžios šių metų New Yorke automobiliai užmušė 227 vaikus.

Greencastle, Ind. Sužeista 100 ypatų, kada sulūžo sėdynės, kur sėdėjo publika, susirinkusi pasžiūrėti Depaw universiteto studentų lošiamos "base bal- lės".

UŽRUBEŽIS.

58 SOCIALIZEDU SAJUNGA ITALIJOS PARLAMENTE.

Galutinės Italijos rinkimų pa- sektmės yra šiekios: į parlamentą išrinkta 58 socialistai, 243 mi- nisterijalistai, 44 radikalai, 25 klerikalai ir 11 respublikonų. Už socialistus balsavo 825,280 piliečių.

MIKĖS SUNAUS DIENOS SUSAITYTOS.

Caro vaikas Aleksis, mena- mas sosto ipėdinis, teišgyvens tik kelis mėnesius, kaip sako daktarai. Jis turi sunkią kaulų džiuvą. Kam tad po caro mir- čiai sostas tektų? Didysis ku- nigaiškis Dimitrij — girtuok- lis, o Boris ir Cyrilius — didė- li skandalistai, kuriais visa Ru- sija pasipiktinusi. Daugiau gi ipėdinių neregėt.

AUSTRIJOS SOCIALIZEDU SUVAŽIAVIMAS.

Vienna, Austrija. Eina Aus- trijos Vokiečių Soc.-Dem. par- tijos suvažiavimas. Iš raportų pasirodo, kad partija turi 142-027 narius. Tame skaitliuje 20-058 moteris; partija turi 6 dien- raščius ir daug savaitinių ir dvi- savaitinių laikraščių; Austrijos kooperativiškosna bendrovėna priklauso 300,000 ypatų; per pa- skutiniuosius metus pinigaiškai nubausta 408 socialistai ir nu- teista kalėjimu 132, žinoma, už dalyvavimą straikuose ir politi- kame veikime.

VISUOTINAS STRAIKAS NAUJOJOJ ZELANDIJOJ.

Naujojoj Zelandijoj visuotinas uostų (dokų) darbininkų strai- kas. Iš užuojautos jiems su- straikavo kalnakasiai ir daug ki- tų darbininkų. Valdžia atsuntė kareivius ir jureivius, kurie apgina straiklauzius. Uostų darbininkų unija nėra pasira- šiusi po 1902 m. įstatymu, sulgy kuriuo Naujoj Zelandijoj pri- vėrtinas yra darbininkų su darbdaviais susitaikymas per valdžios tarpininkavimą.

Straike pasekmės jau pasiro- dė: jau stoka maisto ir kuro la- bai atjauciamai.

SUFRAGISTĖS BIZUNAIŠ MUŠA MINISTERĖJ.

Edinburgh, Skotija. Sufrag- istės užpuolė ant važiuojančio automobilije Anglijos ministė- rių pirmininko Asquitho ir bi- zunais jį gerokai apkapojo. Te- ko ir jo dukteriai, kuri važavo su juo.

KALĖJIMAS DUBLINO STRAIKO VADOVUI.

Dublino, Airijoj, drg. James Larkin, amerikonas gatvekarių straike vadovas, liko nuteistas septyniais mėnesiais kalėjimo buk tai už kėlimą riausių.

ŠIMTAI TUKSTANČIŲ DAR- BININKŲ UŽSTOJA UŽ ŽY- DĄ BEIŁ.

Maskvoje buvo vienos dienos visuotinas darbininkų straikas, kad užprotestavus prieš Beilio teismą Kijeve.

Peterburge, prieš Beilio teis- mą protestuodami, straikavo vie-

ną dieną visų didžiųjų dirbtuvių darbininkai, išviso į 40 tukstan- čių.

Kaip Maskvoj, taip ir Peter- burge straikeriai turėjo didelės parodas-demonstracijas, kurios ėjo svarbiausiomis tų miestų gatvėmis, dainuodamos revoliu- cijines dainas. Nors buvo pa- šaukta visa policija ir nemažai kareivių, bet jie nepajėgė iš- blaškyt darbininkų minias, ku- riose maršavo desėtkai tukstan- čių žmonių.

Dėlei Beilio teismo taipgi bu- vo darbininkų straikai Varša- voj, Vilniuje, Kaune, Odesoj ir kitur.

Tai gi matome, kad Rusijos darbo žmonės energiška pas- smerkia valdžios politiką, kuri kiršina krikščionis prieš žydus, teisdama žydelį Beilį už nebu- tą jo kalčių — už papjovimą krikščionio vaiko žydu vėly- koms. Darbo liaudis mato, jog valdžia nori užkentį revoliu- cijniam darbiniuku bruzdėjimui, pjudydama vieną tautą ant ki- tos.

UŽDRAUDĖ MELSTIS UŽ BEIŁ.

Odesos gradonacznikas už- draudė žydams melstis, kad die- vas išteisintų Mendelį Beilį. Ar reikia kvailiesnio uždraudimo?

SULAIKYT PROTESTUS, O KAD NE, TAI SKERS ŽYDUS.

Odesos juodašimčiai Tikrųjų rusų sąryšio nariai telegrafavo vidaus dalykų ministeriui, kad jis užgintų protestus dėlei Bei- lio teismo. Kitaip sąryšis pradė- siąs žydus skersti. Kijeve ir Nikolajeve juodašimčiai jau pra- deda žydus mušti.

MIRĖ KUNIGAS HENRIKAS LAUMIANSKIS,

Tytavėnų klebonas, buvęs Kauno dvasiškos seminarijos profesorius, labiausiai klerikų mylimas už pažangumą.

UŽMUŠĖ 47 POLICISTUS.

San Luis Potosi, Meksiko. 600 revoliucionierių užmušė 47 rai- tus policistus, po žiaurais kan- kinimo.

DA VIENAS SOC. KON- GRESMANAS.

St. Johns, Newfoundland. Iš- rinktas kongresmanu socia- listas Grimes, žvejų unijos admi- nistratorius.

Zemesnysis Bavarijos parla- mento butas nubalsavo, kad Ba- varijos karaliu būtų apšauk- tas valdantysis kunigaikštis Lu- dwig'as vietoj karaliaus Ottono, kuris yra beprotis ir yra lai- komas uždarytas, kaipo pami- šėlis.

Londonas. Teatrinis agen- tas Arthur Russell išgarsino ar- tistą Petri, kaipo lygų garsiam- jam Paderewskiui pjanistą. Pa- derewskis padavė Ruselį teis- man. Teismas uždraudė Rus- seliui lyginti Petri prie Pa-de- rewskio.

Susekta revoliucionierių su- kalbis nužudyt Nicaraguos pre- zidentą Diazą.

DARBO LAUKAS.

INDIANAPOLIO GATVE- KARIŲ STRAIKAS.

Indianapolis, Ind. Labai energiška pradėjo savo straiką gatvekarių konduktorai ir mo- tormonai. Sumušė gaują skia- bų, pargabentų iš Chicagos. Su- daužė kelis karus, kuriuose dir- bo straiklauziai. Kelis syk stoji į karišką mušį su policija. Gatvekariai po visą miestą jau sustojo vaikščioje. Publika straikeriams labai prijaucia ir padeda mušti skiaabus. Mote- rjis — labai smarkios straikerių padėjėjos. Suaresuota desėt- kas straikerių.

COLORADO KASYKLOSE REVOLIUCIJA.

Ludlow, Colorado. Straikuo- jantieji angliakasiai turėjo karštas muštynes su kasykų sargais-mušeikomis. Liko vien- nas sargas užmuštas ir buvo keli sargai ir straikeriai sužeis- ti. Gubernatorius Ammon pa- siuntė miliciją, kad atimtų nuo straikerių ginklus. Susirėmi- me ties Aguilar straikeriai pa- mušė straiklauzius, kuriuos ve- dė policija. Potam straikeriai užėmė Southwestern kuro kom- panijos ofisą, kuriame radosi ir vietinė pašta. Atsinaujinus mu- šiu su straiklauziais ir policija, tapo sudegintas tas namas. Kiek paskiau atvyko milicija ir pradėjo atiminėti ginklus nuo straikerių.

METALŲ IR SPAUSTUVIŲ DARBININKŲ UNIJOS PA- TARIA BALSUOT UŽ SOCIALIZEDU SAJUNGAIŠIŲ KANDIDATUS.

New York. Metalų ir spaus- tuvių darbininkų unijos pataria visiems darbininkams balsuoti už socialistų kandidatus šiuose miesto rinkimuose.

New Yorke straikuoja au- tomobiliai krasos išvažiotojai; reikalauja 10 val. darbo dienos ir po \$3.75 į dieną.

Brooklyne ir New vėl barz- daškučių straikas.

ATSKAITA

auku, surinkty pašalpai lietuvių 54-me ir 58-me skyriuose.

(Iš generališko rubsiuvių strai- ko Didžijame New Yorke pradi- joje 1913 metų).

Blanka N. 248 buvome pa- siuntė švento Stanislovo drau- gystei; blanka N. 247 — šven- to Jono draugystei ir blanka N. 245 — švento Juozapo drau- gystei į Waterbury, Conn., — ne- gavome jokio atsakymo ir ne- žinome, ką su jomis nuveikė.

Blanką N. 254 paėmė Berna- das Pauliukonis; pareikalavus sugrąžinti, paaiškino, kad aukų nerinkęs, o blanką sudraskęs.

Blanką N. 268 pasiuntė A. Kendrick'ui į Mahanoy City, Pa. — atsakymo negavome.

Blanką N. 244 buvome pa- siuntė švento Kazimiero drau- gystei į Waterbury, Conn., ga- vome labai įdomų atsakymą, ku- ir irtalpiname taip, kaip laiške buvo parašyta.

"St. Casimir's Society Secr., Geo. Miliauskas.

Waterbury, Conn. July 8, '13. Gerbiamas Tamsta A. Lelis:—

Pajieškai 1 blankos nuo Šv. Kazimiero Draugystės, blankos N. 244. Taigi duodu jums at- sakymą vardan visos draugys- tės, kad Tamstų blanką pasili- ko visai į gurba įmesta ir su- deginta dėlei tos priežasties, kad draugystės vienas narys, ku- ris buvo pas Jumis, matė, kam- tos aukos buvo renkamos; ka- da kriauciai gauna aukautų pi- nigų, tai begerdami ir užminga saliuje pas barą. Taip prane- šė draugystei parvažiavęs jos sąnarys, ir draugysė atmetė au- kų klausimą į šalį, o Jūsų blan- ką į gurba.

Tai gi, Tamsta gėsdini, kad tie, kurie nesugrąžino blankų, bus viešai garsinami per laikraš- čius. Meldžiamas gali sau gar- sint kur nori, vienok mėš Tam- stai iš gurbo blankos nesujies- kosime.

Protokolų sekretorius,
Jurgis Miliauskas".

Aukų iplauka:

Suaukauta per blankas \$1,183.27
Suaukauta be blankų 2,773.95
Aukos Brooklyno ir New

Yorke draugysčių 420.00
Nuošimtis nuo darbininkų algų, kurie susitaikė su darbdaviais ir darbo laike straike 2,125.72
Per generališka valdyba pa- skirta pašalpos 3,100.00
Visokių aukų iplaukė laike straiku abelnai \$9,602.94
Tuomet straikerių radosi 1672 ypatos. Tokiu budu kiekvienai ypatai pripuola aukų \$5.74.

Išlaidos:

Pašalpos straikeriams nuo 17 d. sausio 1913 iki 22 kovo išmokėta \$12,002.00
Užlaikymas virtuvės 70.94
Abelnai išlaidos siekia \$14,826.48
Atmokėta straikeriams sė- dėjusiems kalėjime .. 236.29
Bylos apeliacija D. Paške- viciaus 200.00
Išpirkimas drg. Luckaus iš kalėjimo 500.00
Įvairios bylos — popieros, krasa, kelionės, pikietos ir tt. 1,245.91
Selpimas našlaičių 38.00
Spauda 9.20
Liudininkams už išlikimą dienos iš darbo laike už- baigimo bylų po straike 18.20

Abelnai išlaidos siekie \$14,826.48
Iš izdo unijos 54 ir 58 sky- riaus išmokėta \$5,223.54
Mėš, 54 ir 58 skyriaus rub- siuiviai, širdingai dėkavojame vi- suomenei už aukas.

Išdavėme tokią atskaitą, ko- kią mėš turime — tegul visuome- nės sprendžia. Jeigu kas no- rėtų ką-nors daugiau žinoti, ga- lima atsiskauti, o bus paaiškin- ta.

Selpimo Komitetetas:
Pirm J. W. Buchinsky,
Rašt. A. Lelis,
Izd. P. Mačys.
Kom. atskaitos peržiurėjimui:
W. Wichert,
J. Chizius,
Steponas Karvelis.

LIETUVA.

Straikas. Rugsėjo 25 d. su- straikavo Vilniaus žydu spaus- tuvių raidžių statytojai. Jie išreiškia tuomi savo nepasiten- kinimą dabar Kijeve nagrinėja- ma žydo Beilio byla.

Lietuvių kalba bus jau penki- se Vilniaus vidurinėse mokyk- lose išguldinėjama: 4 gimnazi- jose ir realinėje.

Naujos mokyklos. Švietimo ministerija norinti, kad kiekvie- noje gubernijoje susidarytų spe- cijalė komisija, kurioje dalyvų žemietijų ir miestų at- stovai. Ta komisija turėtų pa- sirupinti kiekvienoje gubernijoje per 10 metų kasmet inkurti po 3 dviklasių liaudies mokyklų. Virš to, švietimo ministerija ketinanti kiekvienoje guberni- joje inkurti bent-kokią profesio- nalę mokyklą.

Tilžėje žada išėiti lietuvių kalba juokų laikraštis "Sukury- s". Leidžiamas jis bus bene "Birutės" redakcijos.

Ministeris Kaso apie busima- jį Vilniaus universitetą rašė V. Dumaj memorialą. Tame memorialo nieko neužmetama sumanymui stėigti Vilniuje uni- versitetą, vien pastebima, kad esama netoli Vilniaus nemažai miestų, turinčių jau universi- tėtus, todėl reikalingiau esą ru- pinties universitetą stėigti Ru- sijos pietuose. Tas pats me- morijalas išreiškia prijautimą rusų nacjonalistų sumanymui rupinties visoms mokykloms suteikti labiau rusiškai-tautinį pobudį.

Šiltinė. Paskutiniu laiku Kaune patinasi labai šiltinė: nėra tos dienos, kad kas nesu- sirgtų.

"Garnio" redaktorė Jastrzemb- skienė suimta ir pasodinta ka- lėjiman trims mėnesiams, nes ji atsiskakius mokėti pabaudos 500 rub. Ši pabauda buvo jai administracijos keliu Kauno gubernatoriaus skiriama už vieną "Garnyje" atspaudintą straipsnelį.

Šakiai, Suvalkų gub. Šalip plento, važiuojant Naumiesčio linkui, nuo miestelio antrame varste, vokietyš Molcaua įsteigė įvairių ukio mašinų tai- symo fabriką. Buvo jisai Kau- ne pas Rekošą prastu darbinin- ku, bet, įsteigęs dirbtuvę čia prieš kelis metus ukininkų cen- tre — pralobo, kad šiandien įsitaisė stačiai jau fabriką, ka- me varo plačią prekybą maši- nomis: pas jį dirba 15 — 20 darbininkų, ir turi kelias-dešim- tis tukst. kapitalo. ("L. Z.).

Igliauka, Suvalkų gub. Pas mus viena mergina rengėsi eiti į Ameriką. Susirinko kaimynai ir kaimynės ją išleisti. Vien- nas vaikas, matyt, į ją "iši- mylėjęs", išsiėmė peilį ir pra- dėjo save ir merginą pjaustyti. Dabar abudu ligonbutyje gy- dosi. ("R. N.).

kad mainymą padaryti paskemingą, tai, kaip tarpininkas apmainyme, yra paimama kokis prekias, kuris yra vartojamas, kaip saikas kitoms prekiam. Tokiu saiku paimama prekias, kurie galima lengvai pergabenti iš vietos į veitą ir lengvai padalinti. Tą saiką vadiname pinigais. Įvairiuose laikuose pas įvairius žmones pinigais yra buvę įvairūs dalykai, kaip va: druska, odos, įvairūs lukštai ir kiti dalykai. Dabar vartojama auksas ir sidabras pinigams. Šiandien visi prekias apmaino ant pinigų, nes už piniginę galima viską gauti. Tą apmainymą vadiname pardavimas ir pirkimas. Norėdami koki prekį pirkti, visupirma užklausiame, kiek pinigų to prekio savininkas nori gauti nuo mūsų; pasiteiraujame apie to prekio kainą. Reikia atminti, kad prekio vertė ir kaina yra dvi skirtingos reikšmės. Pavyzdin, poros batų vertė yra du doleriu todėl, kad batusiuvys padėjo dvi dienas draugijiniai naudingo darbo jų pagaminimui. Bet kuomet jis juos nuneša ant turgaus, lyginai nei vieno nesiranda, kuriam batai būtų reikalingi; batusiuvys nors ir žino, kad jis padėjo dvi dienas darbo ir turi už juos gauti du doleriu, bet, nesant nei vieno pirkiko ir esant stokai duonos batusiuvio namuose, batusiuvys parduoda savo batus už pusantro dolerio. Siame atsitikime batų vertė buvo du doleriu, kuomet jų kaina tik pusantro dolerio. Kitą sykį vėl priešingai gali atsitikti. Batusiuvys matydamas, kad turgeje yra daugiau pirkiku, negu jis turi batų, batus gali parduoti už pusrčio dolerio vieton dviejų doleriu ar net da daugiau gali už juos paimti. Taigi prekio vertę nusako daugumas draugijiniai naudingo darbo įdėto tame prekyje, kuomet prekio kainą nusako daugumas pasiulymo (iš pardavėjų pusės) ir pareikalavimo (iš pirkėjų pusės) to prekio. Tai yra, kuomet ant turgaus randasi pirkiku daugiau, negu parduodamų prekių, tai sakoma, kad didelis reikalavimas, o mažas pasiulymas, ir kainos ant prekių kykla augstyn; kuomet pardavėjų daug ir pirkiku mažai ant turgaus, tai sakoma, kad didelis pasiulymas, o mažas pareikalavimas, ir kainos puola žemyn.

L. F. d' M.-R.
(Da bus).

Didžiausias darbininkų namas Hamburge.

Šiomis dienomis užbaigė statyti didžiausią darbininkų namą visoj Vokietijoje. Hamburgo darbininkai, jau seniai turėjo savo namą, bet su kilimu darbininkų susipratimo, tas namas tapo permažas.

Ir štai jie pasistato sau didžiausią savo palocių, kuris lėsuoja 3,560,000 markių. Tas darbo žmonių palocius nėra papuoštas auksu ar sidabru, nėra jame vietos pertekliui, tik darbininkų naudai, apšvietimai, kovai, vienybei ir susipratimui pašveistas! Namas pamatas turi 4390 ketvirtinųjų metru (metras 3 pėdos ir col.). Apačioje namo įtaisyta kooperativiskos krautuvės ir restauracijos. Toliau eina valgomie kambariai, partijos, unijų ir sekretarijatu biurai, mažos svetainės, mažiems mitingams ir knygnas. Apačioje užpakalinėje dalyje didelė svetainė 2600 ypatų. Restauracijoje gali sutilpti suvirš 3000 žmonių. Sklepe įtaisyta maudynės abiem lytim ir kiti naudingi sveikatai įtaisai darbininkams.

Tame name ras kiekvienas susipratęs pakeleivis nakvynę ir draugišką prieglaudą. Jis priglaus kiekvieną neskirdamas, ar

bus lietuvis, vokietyš, ar kokios kitos tautos vaikas. Tas namas netarnaus tautiečiams šovinistams, bet darbininkų kliasos kovai už išsiluosavimą. Tai ne tautiskos košelienos namas; jame nesivienija klerikalas, demokratas ir socialistas, kaip, kad norėtų mūsų inteligentai, neva pasilaikydami "bepartiviskumo". Tai darbininkų namas ir tik tokias namus mes, darbininkai, remkime ir jais džiaugkimės, o ne užsiimkime kokias "tautiskais" namais, iš kurių darbininkai jokios naudos neturės.

P. Svotelis.

Laiškai iš tolimo krašto.

ANDRIUS.

— Ei, Andriau, nemiegok, greičiau varyk arklius, suvėluosim stotin, — raginau pradėjusį snausti savo vežiką.

— Nuvaziavus galėsi duoti avių, juk šimet gerai uždėję, nėra ko gailėtis, — priduriau aš, besigėrėdamas puikų vasarą.

— Ačiu dievui, metai šimet geri, — it iš miegų nubudęs, supliekęs arkliams, pratarė vežikas. — Rodos, kad da vieni-kiti tokie metai, tai žmonės praturtėtu, o vienok taip nėra...

— Dėlko? — pertraukiau aš ji. — Juk žmonės dabar pasituriniai gyvena...

— Iškart tai taip atrodo, o vienok, kaip pasiknisi, taip nėra ir gana. Ir manai, dėlko taip nėra. Svetas išdyko. Eik šventomis dienomis po miestus kerskiai ir išilgai, nekamašuoją nerasi. O čia tai purvas atsirado, ir kaliošus užsimovė; pirma tik nuo šalčio dėvėjo, o jau dabar ir nuo purvo. O mergos, paprastos kaimo mergos jau skrybėles nešioja.

— Ir iškur tau žmonėse bus pinigų! Juk da mano jaunystės metuose pas berną galėjai šimtą-kitą užtikti, o dabar pas gerą ukininką nerasi. Ant parėdų, vaikų viską išleidžia... Užtat pirmiau kamašuoją retai matydavai, klumpėmis dėvėjo, linų drapanomis nešiojo, o dabar į šilkus lenda!... Užtat pirma ir svetias sveikesnis buvo, o dabar... Et, ką čia bekalbėti... Mostelėjas — ranka, užbaigė Andrius.

Išsitraukė iš kišenios pypkę ir pradėjo krapštyti. Galų gale, jam besitaisant pypkę, arkliai visai apstojė, žingsniuoti pradėjo. Manė emė neramumas, kad nesuvėlavus stotin. Vienok, matydamas Andriaus rustų veidą, neišdrįsau jo raginti. Žinau, kad, tokio būdo žmonės, kaip Andrius, nemėgsta, kuomet juos ragini.

Jis jautė savij kokį tai autoritetą ir nemėgo, kuomet kas nors jam prieštaravo ar jį ragino. Jis visame buvo tikras, kad niekad neklysta ir, ką jis daro, viskas turi išeiti ant gero.

Toki budai išsidirba, ar dvare ar pas ukininką ilgus metus betarnaujant. Andrius ir buvo vienas iš tų ištikimų bernų. Jis jau turėjo suvirš 80 metų, o pasak jo, savame gyvenime tik tris vietas mainė. Jau suvirš 40 metų buvo, kaip ant vietos tarnavo. Andrius, užsirukęs pypkę, pradėjo žvilgtinti po šonus. Pamatęs įjauamas mašinas bei grėblius, nuo kurių laukai čerškėjo, su kokiu tai neužsitikėjimu lingavo galva ir, rodos, ko tai gailavo.

— O manai, kas šituos velnio pabuklus atrado? — rodydamas botagu į žmones, mašininis valančius vasarą, tarė Andrius. — Ugi vis dėlto, kad žmonės sumazėjo, jau nėra kam laukų apdirbti! Mat, dabar, tas "Merikas" madoj, tai kaip pragaras traukia žmonės, miestai vylioją... Juk kas čia beliko... bobos, piemens, bet ir tie jau svajoja, kada išspruks...

Mašina, mašina nori žmogų apmainyti. Tai išdykavimas, o ne darbas. Tik žiūrėk, kas grūdų nukrėsta, o koks čia sugrėbimas, graudu žiūrėti, kad taip ant nieko eina žmogaus proci. Išvirko svetias, dievo dovaną nemoka suvartoti.

Aš tylėjau. Nenorėjau Andriui prieštarauti ir priroditėti, dėlko "Merikon" bėga žmonės. Jis ir nutilo, atsiduso, supliekė arklius ir užsimastė. Jis negalėjo ramiai sėdėti. Laikas nuo laiko tai ranka davė į kelį, tai galva purtė, tai tartum neapykanta apimtas, spjauė. Dievai žino, apie ką jis svajojo. Gal praćties kilusieji paveiks-lai nedavė ramumo, o gal dabarties gyvenimo atmainos jam širdį draskė. Juk jis ramiai širdžia negalėjo žiūrėti į įvykusias Lietuvos gyvenimo naujienas, ypač Paprusėj. Da jis Lietuvos dirvonus draskė medine žagre, nudien jau nematyti jos, muzėjų jai vieta. Seniaus jis turėjo įieškoti duondavio, o dabar jau duondavio jį ieško. Jo įieškotasai duondavies žandus jam daužė, o šisai, įieškantis, švelniau apsieina. Ir yra kas Andriui atsiminti!

Arkliai bėga maža riščia. Jau saulutė leidos vakaruose. Žmonių laukuose mažėjo. Mašinu čerskėjimas aptilo. Pasigirdo daina, aiškiai buvo girdėti jos žodžiai:

— Sudiev jums, ganyklos, atėjo ruduo.

— Sudiev' jums, kalneliai ir slėnių vanduo;

— Vėl bandą atgimsim raliuot, kaip pievos purėnai ims visi žaliuot...

Andrius, išgirdęs dainą, it nusiminimo apimtas, lingavo galva. Nustojus dainuoti atsidusęs Andrius gailėstavo:

— Ir dainos, dainos jau ir tos nyksta... Nėra kam dainuoti. Piemens, bobos... Ir kas čia per dainos? Vis iš knygu, gazetų; juk ir tu būtar priviso ir į madą įėjo...

Ar tokias kitąsyk dainas dainavo? Užmiršo, nesimokina. Tas velnio pabukas, ta mašina žmonėms galvas iškvaršino. Ir ką čia žmogus bedainuos. Juk sako, kad yra ir tokia mašina, ką dainuoja. Tik valgyt da mašinos neišmislija.

Ir taip Andriui befilosofuojant atkeliavom stotin V-lin.

— Ačiu dievui, atvaziavom ir nesuvėlavom, — lipidamas iš vežimo tarė Andrius.

— Ir tu išvaziuoji, mus vienus paliėki, gailėstavo jis, žiurdamas į mane.

— Tylėk, Andriau, užbaigsiu mokslus, parvaziuosiu, — raminau aš jį.

— Parvaziuosiu, — abejojo jis, — ką gi tu čia veiksi? Nuobodų. Nuobodus paliko mūsų gyvenimas, tai ne seniau. Vos saulelei pakilus, eini į laukus; saulelei nusileidus, eini namon. Ot ir mūsų gyvenimas. Atprantai jau tu nuo jo.

Taip mudivem besikalbant, atėjo traukinys.

— Na, Andriau, lig pasimatymui! Spaudžiu jo kietą delną.

— Sudiev! Atsakė jis, juk jau nepasimatysim!

— O gal? — J. B-dis.

Muša.

Atsiskleiskite bile laikraštį ir įsitemykite atsitikimus sumušimū ir sužeidimū. Suskaitykite. Jūs gausite skaitling, kurių tėvynainis pradžiamokslis nepajėgs parašyti, o širdyje toksai jausmas, lyg visas žmogaus gyvenimas susidėtų iš keturių raičių:

— M-u-š-a-!

— Ir tikrai šiandien muša Rusijoje visuose gyvenimo atsitikimuose. "Mažai mokinas, mažai pačiuojasi, mažai skaito, mažai dirba, bet muša daug. Sena, bet teisinga patarlė: "Ne-

dasisuksi — muša, perdaug persisuksi — muša". Šiandien da daugiau: "Sustok — muša, atsisėsk — muša, o atsigulsi visai — užmuš"... Jeigu skaityti ir klasifikuoti kiekvieną atsitikimą iš chronikos, ypatingai valstybinės, tai ant dienos pripuls toks derlius mušimų, kokio ir senukai neatsimena. Ir koks tai šiandien nepaprastas mušimas! Abelnai, be skirtumo lyties, amžiaus ir tikėjimo, muša visus. Tėvas sumušė sunų, sunus apdaužė tėvą, uřednikas prikumščiauo mokytoją, mokytojas apkulė mokinį, mokinys sumušė brolių, brolis primušė seserį... ir t. p.

Smagias šiandien muša. Visi ir kiekvienas, kas ka panorėjo... Kai — kas pagal tarnystę, kitas iš piktumo, o da kai-kas dėl to, kad neturi ką veikti — kiekvienas daro tą, ką gali, — muša. Jeigu gi manęs paklaustų, kas šiandien palaiko tokią mušimo tvarką, pilnoje to žodžio prasmėje, aš atsakysiu: — Valdžia!

Smagumas muštis Rusijoje nepaprastas. Dagi ir jaunamečiai pataiko sumušti savo artimą. Pasirodys, kad Rusijos gyvenimas parodo vieną reginį ant viso jos milžiniško geografiško ploto: stebėtinai arena ir 150 (170. Red.) milijonų žmonių joje grumdo vienas kitą su tokiu persitikrinimu, lyg žmogus būtų tam ir sutvertas, kad muštų...

Dabar yra projektuojama naujas visos Rusijos gyventojų surašas. Aš neikięk nenusistebėsiu, jeigu priskaitys išviso Rusijoje gyventojų ne 150 milijonų, bet 300 milijonų — lygiai dvigubai. Yra sakoma, "už viena mušta du nemuštu duoda", bet ten kiekvienas muštas, ir tokiu budu galima skaityti tokį už du žmones...

Jeigu da nebuvai muštas (stebuklingai), tai artimiausioj ateityje busi sumuštas. Taip rašo "R. S.". J. D. Taunis.

Priežastis medžių lapų bjūrimo rudenyje.

(Skaityta L. S. S. 52roj kuopoj 29 spalio 1913).

Žmonių manymas, kad medžių lapai nubjūra dėlei užstojimo šalnų ir šalčių, yra klaidingas. Kad jis yra klaidingas, tai jau galima spręsti vien iš to, kad medžių lapai nudžiusta gana anksti, pirm šalnų ir šalčių užstojimo. Kita, tai kai-kurie medžiai numeta savo lapus ir tokiose šalyse, kur žiemos nėra, ir šalčiai visai nežinomi. Reikiška, lapų bjūrimo priežastis reikia įieškoti kitur, o ne šaltyje. Pradėsim nuo perzvelgimo lapų subudavojimo, kad dažinojus, kokija funkcija (darbą) jie atlieka medžiui, kad paskui patyrus, kodėl medžius juos numeta.

1) KAI LAPAI SUBUDAVOTI?

Lapai, kaip ir visi kiti gyvi, krutanti ir nekrutanti, tvariniai, susideda iš daugybės mažų dalelių, vadinamų cėlėmis. Tos cėlės viena nuo kitos atskirta tam tikromis sienelėmis. Tarp tų sienelių randasi lipnus skjeimas, vadinamas protoplazma. Cėlės sienos protoplazmai tarnauja, kaip buvainė. Per cėlės sienas išėina smulkus audiniai, kurie susivienija su kaimynės cėlės audiniais, ir tokiu budu sutveria iš daugybės tokių cėlių kūną, kurį mes vadiname augmeniu, vistiek, ar tai didelė, išsiakojusi liepa ar mažas dobilėlis. Nuskyvus medžio lapą, jei mes bandysime įziūrėti tas cėles, tai jų visai nematysime, nes jos yra labai mažos ir be tam tikro padidimimo aparatu, kurį vadiname mikroskopu, negalima jų matyti. Jei nuskynto lapo dalį įdėtume į mik-

roskopą, tai pamatytume, kad lapo odoje tarpe daugybės cėlių vietomis randasi da tam tikros mažesnės už kitas cėles, ypatingos dvilypės cėlės. Tarpe tų dvilypių cėlių randasi pailgas plyšelis, per kurį išgaruoja vanduo ir įėina anglirugštis. Didžiama tų kvėpuojančių plyšelių randasi apatinėje lapų dalyje, kuri ne taip daug yra saules šildoma. Tolesniai, tēmydami per mikroskopą į pavienes cėles, patēmysime, kad protoplazmoje randasi daugybė mažų aiškiai žalių grudelių, kuomet patsai protoplazmos skjeimas yra visai be spalvos. Nuo tų grudelių ir lapų spalva paėina. Tie žalieji grudalai vadinasi chlorofilais ir jų svarbią reikšmę medžio gyvenime matysime žemiau. Gavę šioiktą supratimą apie lapų subudavojimą, pereisime dabar prie jų pareigų perzvelgimo.

2) KOKIA YRA LAPŲ PAREIGA?

Medis maistą ima iš žemės ir iš oro. Iš žemės jis ima per šaknis, o iš oro per lapus. Šaknis sugeria vandenį iš žemės. Vandenyje randasi įvairių iš-tarpinių maistingų priemaišų. Šaknų sugertas vanduo per tam tikras gijas, vadinamas sudi-niais, kurie randasi tarpe žievės ir medžio, eina augstyn į šakas, šakeles ir į lapus. Čion tai vėla per smulkiasias gjeles išsidalina po lapo cėles. Cėlėse tai mėš ir randame tam tikras mažas dirbtuves, kuriose pagaminama maistas medžiui. Per tuos plyšelius, kaip jau žinome, yra įjama iš oro anglirugštis, kuri gjelelėmis taipgi yra navedama į lapų cėlės. Cėlėse, kaip pamenate, randasi daugybė žaliųjų chlorofilų, kurie ir atlieka tą maisto pagaminimą medžiui. Vanduo ir anglirugštis, susidurdami chlorifle, pagamina visiems žinomą krakmola, kuris yra maistas medžio cėlėms. Krakmolo gaminimas atsibuna tiktai po įtekmę saulės šilumos. Kaip greit saulė nusileidžia, taip greit ir chlorofilai sustoja dirbė. Krakmolo grudeliai apsiereikšia chlorofilo grudeliuose, o kuomet jų atsiranda daug, tai per lapų gjeles, o vėliau medžio žieve nueina į tokią vietą, kur maistas daugiausia reikalingas. Bet tos vandens ir anglirugšties dalis, kurios liko atmetos, išgaruoja per minėtus plyšelius lapų odoje. Pamatę lapų pareigas, pareisime prie to.

3) KODĖL LAPUS MEDŽIAI NUMETA?

Tokis reguliariškias darbas, kaip kad augščiau aprašyta, gali tēstis tik patol, pakol yra užtektinai vandens. Kaip greit tik žemėje pradeda pritrukti drėgnumo, taip greit šaknis nebepaspėja įgerti užtektinai vandens, kiek reikalaujama išdir-bimui krakmolo, ir lapai, nebegalėdami atlikti savo darbą, pradeda pritrukti krakmolo savės išmaitinimui ir pradeda vysti. Taigi rudens sausumai, kurie sumažina drėgnumą žemėje, yra tikrieji lapų dziovintojai. Kaip tik lapuose nebėra užtektinai darbo, taip tuojaus iš lapų cėlių protoplazma pradeda trauktis atgal per šakas į medį gilyn. Buviosios cėlėse lieka tiktai įvairios nuo vasaros darbo laiko susirinkusios išmašos. Iš tų liekanų išsivysto spalvuota medega, vadinama anticianas, kuris, jei augmens lapuose randosi rugštj medžiaga, tai įgautina skaisčiai raudoną spalvą. Jei lapuose nebuvo rugščios medegos, tai prima tamsiai mėliną spalvą; jei biskis rugščios medegos, tuomet — j lėlijavą. Chlorofilai gi, palikdami savo vasarinę buvainę, lapuose palieka irgi dalį savo išnaudotos niekam netikusios medegos, kuri vadinama chlorofilų geltonais grudeliais, kurių apleistieji lapai gauna vėl šviesiai gel-

toną spalvą. Jei kokio medžio lapuose randasi daug tų geltonųjų chlorofilų išmatų ir da tam tikros rugščios medegos, kurią anticianas pavėricia raudona, tuomet išėina geltonai, raudonai ir lėlijavai maišytos spalvos lapas. Žinoma, eglės, pušys ir kadugiai turi lapus kitaip subudavotus, užtai ir jų lapai spygliai nēnubjūra kas rudenį, bet išbuna trejus metus ant šakelių. Tų medžių lapų (spyglių) cėlės yra taip tvirtai apsavgotos, kad išlaiko stipriausią šaltį. Dabar prie užbaigos.

4) KAS AT SITINKA TO-LIAUS SU TAIS LAPAIS?

Kuomet protoplazmą ir chlorofilai išbėga iš lapų, tai tuojaus toje veitoje, kur lapo kotelis laikėsi prie šakutės, atsiranda naujos cėlės, kurios pridengia tą šakutės vietą, kur lapas laikėsi, ir tokiu budu jau eilė gyvų cėlių atskiria gyvą šakutę nuo apleistojo lapo. Per keliatą dienų po išbėgimui gyvųjų sutvėrimų iš lapų, lapai pasirodo įvairiose spalvose. Giria pasipuošia puikiausiomis spalvomis, tarsi kokis Romos patricijus pasipuošęs gražiausiais rubais, kad imti dalyvumą paskutinėje puotoje ir orgijoje prieš mirtį. Giria tuomet vietomis lyg raudona liepsna dega, kitur, tarsi audžiama aukso gelumbė kokiam karališkam rubui, geltonuoja. Jei kur randasi da ir pušis, tai jų vyršunės atrodo mėlinai-žalios, o eglų smailiosios vyršunės siuंच्या mums juodai žalia-spalvą — ženklas pasirizimo kovai su ateinančiais ziemos šalčiais. Liekuose tarpe pilkųjų lapų verkiancio gliuosnio ir tamsiai žaliojo alksnio lapų pamatysi, it paklydusį, aukso lapais stovintį beržą. Spalvos stebuklingu budu mainosi viena per kitą.

Bet tas tēsiasi neiagai. Užėjo pirmas geras rudens lietus su vėtra, ir grios pasakiškų rubų — nebliko. Už savaitės-kitos tie visi lapai, kurie maitino medžius per visą vasarą, dabar ten-pat voliojasi ant žemės, pridengdami to paties medžio šaknis nuo busiančio ziemos šalčio. Giria vieton slaptinę nēpermatomų tankumynų liko dabar nuoga, — kėtos permatoma. Už dienos — kitos žemę dengia minkšta stora balta paklodė — sniegas, po kuriuom ilsiis vasaros darbtieji grios darbininkai penėtojai, lapai. Jie penėjo per vasarą medį iš viršaus, o dabar nupuolę supus, kad kitą vasarą vėl penėti tą patį medį iš apačios. Tai gamtos neišvengtinas įstatymas. Gamtoje nieko nėra pastovaus, viskas keičiasi.

C. A. Herman.

Dėlel akų rinkimo "tautos" namams.

Tik dabar patyriau, kokią poziciją užėmė lietuviu-socijaldemokratu pinigų rinkimo klausime vadinamiesiems tautos namams. Apie tris metus atgal buvo pakliuvus man į rankas "Visuomenė". Ten radau šį-tą apie juos rašyta ir nustebau, kad jokios kritikos ten nėra, jokių principų, jei neskaityt paprastųjų tautininkų "principų". "Tautos namai" — tai didelis kultūros darbas, labai svarbus visiems lietuviu sluogsniams; dėlto mėš turime juos iš visu spēkų remti... Ot ir visi "Visuomenės" "principai" sulgy "tautos" namų. Toks s.-d. žvilgnis į juos, mano nuomone, neistūri jokios kritikos, ir aš dėl to pakėlęs buvau savo balsą. Bet... jis negalėjo but išgirstas: mano rašinys pražuvo. Paskui per du suviršum metų man neteko matyti jokio spausdinto lietuviškąja kalba žodžio; tik porą kartų išskaičiau "tarp ciliučių" gautųjų laiškų, kad "Vi-

suomenės" pozicija daug ką nepakankanti, kad ji per daug šluobuojanti kliasų kovos klausimoje... Manyta buvo įvest radikales permainas. Ir aš tikėjau, kad jos greitai bus įvestos. Tuomet, mano nuomone, turėjo persikeisti ir lietuvių s. d. pozicija "tautos" namų klausime. Bet štai jau trys mėnesiai, kaip išėjau "laisvėn", vienok iki šiol da negalėjau persitikrint, ar tikrai ji persimainė. Iki šiol dar gi nežinau, ar eina Lietuvoj kokie laikraščiai, pasvęsti darbininkų reikalams. (Teguau tiktai "Lietuvos Zinias" ir "Liet. Ukininką", bet iš jų negalėjau patirt, ar yra tokie laikraščiai. Jei yra, prašiau draugų, kad atsiųstų, bet jie nesiskubina...)

Kuomet patyriau iš "Lietuvos Žinių", kad Basanavičius ir Yčas važiuoja Amerikon aukų rinkit "tautos" namams, buvau norėjęs parašyt dėl to dalyko atvirą laišką Amerikos lietuviams-darbininkams, bet nepadariau to: maniau, kad ir be mano laiško tai aišku draugams. Vienok aš apsirikau. "Lietuvos Žinių" No. 95 radau ištrauką iš Amerikos "Laisvės" No. 60; joje mes skaitome, kad "tautos" namų sumanymas esąs "remtinasis visais atžvilgiais". "Laisvė" visuomet rėmė idėją tautos namo, — toliau skaitome toje ištraukoje: — Budami socialistais, mes niekadoms neužmiršome abelnų tautos reikalų. Todėl mes kviečiame visus savo pritarėjus ir šiandien remti mūsų idėją, taip, kaip ją remia mūsų vienamaniai Lietuvoj" (mano pabrėžta. V. K.).

Perskaičius tai, man paliko aišku, kad aš klydau: pasirodo, ir Lietuvoj s. d. po senovės remia "tautos" namų idėją, ir Amerikos laikraščiai ją patiri. Matyt, jų pozicija liko tokia, pat, kaip buvo 1910 m. "Visuomenė" išreikšta. Ji man rodo didi klaidinga ir kenksminga darbininkams. Šitam savo laiške aš ir noriu apie tai pakalbėti.

"Abelnų tautos reikalai".

(Šita ir kitus antgalvius viduryje straipsnio uždėjo "P." red.).
Gaila, kad "Laisvė" nepaaiškina, kokių "abelnų tautos reikalų" "mes niekadoms neužmiršome". Veikiausia manoma apie "abelnų" kultūros reikalus. Bet susipratusieji darbininkai žiuri per savo akinius ir j kultūros reikalus, nes ir jie paprastai nevenodi buna. Paimkime švietimo klausimą. Vienaip žiuri j j klerikalai su konservatoriais, kitaip — pirmėvė buržuazija, da kitaip — susipratusieji darbininkai. Kiekvienas rupinasi įgyt tokią mokyklą, kokia jam labiausiai reikalinga, kitaip sakant, rupinasi padaryt ją savo kliasos reikalų įrankių. Atsiminkime tik mes, kokia aštri kova visur eina dėl mokyklos, netik atsiminkis Rusijoje, bet ir toli pirmyn nužengusioj Francuzijoje, Anglijoj, Suvienijose Amerikos Valstijose... Atsiminkime Rusijos suvažiavimus švietimo reikaluose: visur susipratusieji darbininkai buvo užėmę atskirą nuo kitų klišinę poziciją. Taip-pat sveikatos klausimuose, dagi suvažiavime kovai su alkoholiu. Ir jei įvyktų ten koks dailės, mokslo ar "tautos" namų suvažiavimas, neabejojau, susipratusių darbininkų atstovai ir jų laikraščiai taip-pat pabrėžtų savo atskirą, klišinę poziciją. Visur jie žiuri, ką ga'i atnešti vienas ar kitas sumanymas darbininkų kliasai, žiuri, ar nebus tai bereikalingas spēkų eikvojimas, ar neaptemdys klišinio darbininkų susipratimo... O pas mus — "bendri tautos reikalai", "visais atžvilgiais remtinasis sumanymas" — ir tek.

Kam tarnaus "tautos" namai?

"Bet tokį tikslą, kaip darbininkų namai, negali nei statyti nei saugoti tautos namai" — atsakysit jųs man. Žinau tai labai gerai, ir dėlto sakau, kad susipratusiems darbininkams nėra ten vietos, ir jie negali but darbininkų remiami. Duot sunkiai uždirtbtą savo skatiką tokiems namams, iš kurių paskui, kaip iš kokios tvirtovės, ke's tautų neapykantą įvairūs surugusiojo patriotizmo nešiotojai, iš kurių kokie Vilijos fabriks akcionieriai ir viltininkai, Ychai ir Basanavičiai leis savo vilyčias j susipratusius darbininkus ir jų reikalų išreikštojus, — ne, prie tokių namų statymo negali prisidėti susipratusieji darbininkai. Teisybė, iki šiol letuvių buržuazija da silpna, ir jos balsas da nesustiprėjęs, bet ji pradeda sparčiai augt, ir su ja numas reikės neužilgo remties, kaip ir su kitų tautų buržuazija. O tautiško šovinizmo — patrijotiškoji lietuvių inteligenti-ja jau ir dabar prisigėrusi ne mažiau už kitas tautas. Negali tik j istaip apsierekšt, ka-

tos" namai? Ar galės jie ten but, kaip savo namuose, ar tik kolai kas bus kenčiami, kaip kokie įnamiai? Apie tai, kad darbininkai galėtų ten but, kaip savo namuose, negali but nei kalbos: žinome mes tų namų steigėjus; dideli jų didžiūmai darbininkų reikalai rupi, kaip pereitų metų sniegas, (Svarbiausia rolę ten lošia Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugijos. Pirmoji iš jų man yra žinoma, ir aš apie ją skyriam parašysiu). O jie ten šeimyninkaus. Jiems terupi savotiškai suprasti tautos reikalai. Darbininkai gi nepripažista tarp savęs įvairių tautų skirtumo: ir lietuviai, ir žydai, ir lenkai, ir rusai — visi jie paduoda vieni kitiems ranką kovoj su savo išnaudotojais, vis tiek, ar tie išnaudotojai bus lietuviai, ar žydai, ar lenkai, ar rusai. Visos kalbos jiems lygios ir visos turi lygias teises jų tarpe. Ypatingai tai reikia pabrėžti, kalbant apie Vilnių, kur lietuvių darbininkų tėra tik mažiukė saujalė, o didžiūma žydai, lenkai, baltarusiai. Pastariesiems negali but vietos mūsų tautiečių namuose, o tokiu budu negali but vietos nei sujungtiems su jais nepertraukiamais ryšiais susipratusiems lietuviams darbininkams. Jie ten negalės įsitaisyti nei savo klubo, nei savo knygyne, nei skaitykloje, nes jų knygyne ir skaitykloje pirmutinę vietą turi užimt darbininkų reikalams pasvętosios knygos ir laikraščiai įvairiose kalbose, o ne vien lietuviškoje. "Tautos" namų šeimyninkai negali dagi leisti ten kokio tai skirstymosi j darbininkus ir nedarbininkus. Jie stengiasi juose visus lietuvius sujungt, kaip tikrus brolius, sujungt išnaudotojus ir išnaudojamus, vilką ir avį... Ne, geriamieji tautininkai, susipratusieji darbininkai nepripažista to broliškumo tarp vilko ir avies. Tame jie mato tik klišinio jų susipratimo aptemdinimą. Jiems daug artimesni kitų tautų darbininkai — žydai, lenkai, rusai, negu lietuvių buržuazija ir jos reikalų išreikštojai, negu įvairūs filisteriai ir renegatai, negu Antanavičiai, Laukaičiai, Ychai, Smetonai... Ateis laikas, ir susipratusieji darbininkai pasistatys savo namus — darbininkų namus, kuriuose ras sau lygią vietą ir lietuviai, ir žydai, ir lenkai, ir visų kitų tautų darbininkai. Ir, statydami juos, nesikreips jie nei prie Laukaičių, nei prie Yčų, nes grynas darbas reikalauja gryną rankų. Daugelyj miestų Vakarų Europoj ir Amerikoj darbininkai jau turi tokius savo namus, bet niekur jie nebuvo priimti pilnateisiais šeimyninkais panašiuose į sumanytuosius Vilniuj "tautos" namuose.

Kas turi aukauti "tautos" namams?

"Tautos" namuose bus "tautos" muzėjus, bet iki šiol terenkami mūsų tautininkų įvairūs senovės kultūros palaikai. Be abejonės, ir tai turi savo vertę, bet darbininkams labai mažą. Tokie dalykai gali labai interisuoti įvairius tautininkus; jie gali sau steigti panašius muzėjus, rinkt pasakas, burtus ir įvairius kitus senovės kultūros palaikus, jie gali tam aukaut pinigus, bet darbininkai — ne; nekaltant jau apie tai, kad ir tokie muzėjai, knygnai turi but steigiami bendromis spēkomis visų gyvenančiųjų Lietuvoj tautų, o ne tik vienos, darbininkams yra daug svarbesnių dalykų, kurių jie neįstengia, kaip reikiant, aprupint. Kuomet visur eina tokia įtempta darbininkų kova su savo išnaudotojais, kuomet, kaip Rusijos valstybėj, smaugte smaugiamos profesinės darbininkų sąjungos ir jų spauda, kuomet tik be galo didelėmis aukomis galima šiaip-taip paturėti jų gyvams, kuomet pilni kalėjimai ir ištėrimai prigrusti mūsų draugų, ir tankiai jie ten bada dvesia, tokiams laikais darbininkai anaipol negali nešt savo sunkiai uždirtbt skatiką kokiems-ten "tautos" namams. Ties ponai-tautininkai daug daugiau uždirtba — tesirupina jie patįs savo namais. Tępritraukia prie jų statymo vidutinius ir turtinguosius ukininkus, lietuvių-sankrovinius — nemažą jau jų yra. Jei jie tokie tėvynės mylėtojai, teaukaiju jos reikalams bent tokį savo uždirtbio nuostimtį, kokį susipratusieji darbininkai aukuoja savo kliasos reikalų gynimui, — tuomet nereikės dejuot, kad aukų mažai, ir nereikės vyliot iš darbininko sunkiai uždirtbt jo skatiką. Bet mūsų tautininkai-filisteriai, kaip ir kitų tautų filisteriai, daugiau moka kalbėti apie "tautos" reikalus, negu aukaut: kalbēt daug lengviau.

L. M. D-jos delegatai.

Jau vienas tas, kad Amerikon aukoms rinkti liko nusiusti Basanavičius ir Yčas, galėjo atidaryt akis draugams-amerikiečiams. Apie Basanavičių mes skaitome minėtojoj ištraukoje iš "Laisvės", kad "paskutinės didiosios reakcijos metais dr. Basanavičius likosi įtrauktas verpetan tautiškaikuniginės politikos. Dr. Basanavičius vis labiau pradėjo daryties neįstikimu pirmėvytės idealams, kurie yra lietuvių tautos idealai. Dr. J. B. nugrimzdo j pinkles jo užkulisinio politikieravimo, kuris nešvariai kvepia kiekvienam, kuris myli svarią politiką. Dr. J. Basanavičius jau buvo sutikęs pri-

imti kandidatūrą j Dumą nuo Suvalkų gub. kunigų, vienok šie jį apgavo".
Tai toks mūsų dienų daktaras Basanavičius. Kad tai teisybė, patvirtina ir "Lietuvos Žinios".
O apie Yčą skaitome "Liet. Ukininko" No. 33:
"Dori žmonės einant Dumon atstovauti, gerai žino, ką jie ten galės ir ko negalės ir todėl su prižadomis buna labai atsargūs, daug neprizada. Tačiau, ant nelaimės, su p. Yču buvo kitaip: jis, kad tik Dumon patekti, viską žadėjo, gražiai kalbėjo, visiems geras stengėsi buti, visiems įtikti".
Žinoma, iš jo prižadų nieko neišėjo ir nieko negalėjo išeit. Tai buvo paprastas tokių ponų žmonėms akių dumimas. Štai kuo apsierekė jo darbai Dumoj:
"Tik porą kartų, — toliau skaitome "Liet. Ukininke", — Dumoje šį-tą pasakė. Be to, važinėjo carą sveikinti, carienės ranką bučiavo, pirkto su kun. Laukaičiu pravoslavų ikoną ir už tai medalį gavo. Tai gera tik p. Yču, o ne žmonėms".
Tai toks tas "veikėjas"-patrijotas. "Laisvė" žino tai. Ji žino ir tai, kad Yčas pakliuvo Dumon prieš valstiečių norą. Ji žiuri j poną Yčą "su didžiausiu pasišlykštėjimu". Bet, jos nuomone, jis vistiek gali rinkt nuo darbininkų aukas "tautos" namams. Ji tik sako:
"Tat lai išgirsta čia Amerikoj p. Yčas tą, ko jisai negirdėjo Lietuvoj. Bjaruru yra, kad centai, kuriuos aukaus Amerikos lietuviadarbininkai, turės citi per rankas p. Yčo"...

Darbininkų reikalavimai.

Be to šiaip ar taip, dabar jau nemaža prisidėjo prie "tautos" namų steigimo ir darbininkai. Dėlto ir jie turi turėti tam dalyke balsą. Jie turi reikalaut ir kovot už tai, kad steigiamieji namai būtų žmonių namais, vistiek, prie kokios tautos jie priklauso; jie turi reikalaut, kad:
1) nebūtų ten vietos tautiškam šovinizmui, ir jų nariais galėtų but įvairių tautų žmonės;
2) kad lengvomis sąlygomis galėtų naudoties jais ir įvairių tautų darbininkai, kolei jie neįstiegs savo namų;
3) kad namų knygyne ir skaitykloj būtų ir darbininkų reikalams pasvętosios knygos ir laikraščiai ne tik lietuviškoj, bet ir kitose kalbose;
4) kad būtų ne tik Lietuvų liečiančios knygos įvairiose kalbose, bet ir įvairios mokslo knygos, dailioji literatura ir kitos įvairiose kalbose;
5) kad muzėjui but renkami netik senovės lietuvių kultūros palaikai, kad jis būtų pašvęstas netik etnografijai ir istorijai, o taip-pat būtų veidrodžiū dabartinio ekonominio ir kultūrinio įvairių Lietuvos tautų gyvenimo, ypatingai žemesniųjų sluogsnių gyvenimo;

Kliasinė kova, o ne vienybė.

Da kartą sakau: tokiuose namuose susipratusiems darbininkams nėra vietos; o kartu su jais nėra vietos ir darbininkų kliasos reikalų išreikštojams iš inteligentijos. Žinoma, jie gali naudoties ir naudosis jų knygyne ir muzejum; galbut, pasinaudosis lygiai taip, kaip naudojasi įvairiais kitais knygnais ir muzejais, kartais dagi valdžios paturimais, kaip naudojasi įvairiomis salėmis ir scenomis. Žodžiū, naudosis, kaip naudojamės

įvairiomis kultūrinėmis valdžios ar buržuazijos įstaigomis. Ir kaip prie tų kultūrinų buržuazijos ar valdžios įstaigų mes kartais prisidedam, taip-pat galim prisidēt ir prie sumanytųjų lietuvių "tautos" namų; vienok, prisidėję prie jų, mes turime vesti savo liniją, kovot su tautiškuoju jų šeimyninkų šovinizmu, rupinties, kiek galima, labiau išnaudot tuos namus darbininkų kliasos reikalams. Žodžiū, ir ten turime skeltb ne vienybę, o kovą. Ir niekuomet neturime užmiršt, kad panašus "tautos" namai anaipol negali atstot darbininkų namų, kurie anksčiau ar vėliau ir pas mus turi but įsteigti.

Keistas dalykas, bet kuniginiai geriau už socialistus suprato "pirmėvių" remiamąjį "tautos" namų sumanymą. Norint jie daug arčiau stovi prie tų "pirmėvių", negu susipratusieji darbininkai ir jų reikalų išreikštojai, norint vienas-antras iš kunigų ir kuniginių da ir dabar remia tą sumanymą, vienok jų didžiūma supranta, kad ar šiaip, ar taip, o tie "tautos" namai negalės but jų tvirtove; bent tuo tarpu jiems taip išrodo. Dėlto jie ir nerodo didelės jiems užuojautos. "Jie sumanė, rašo "Laisvė", sudėti šimtą tukstančių rublių juodajai "Saulėi", šlykščiam klerikaliskam "Žiburui" ir Vilniaus gub. "Rytui"...", bet ne "tautos" namams. Ir, savo akimis žiurdami, jie teisingai daro. Kiekvienas sluogsnis rupinasi tuo, kas jam yra brangiausia. O kuniginiams brangesnė juodoji "Saulė", negu "tautos" namai. Taip-pat darbininkams šimta kartų turi buti bragesni darbininkų namai, negu "tautos" namai; o tuo tarpu jiems daug svarbesnė ir brangesnė turi buti ta kova, apie kurią anksčiau kalbėjom. Kalbos apie visos tautos vienybę dagi tokiam dalyke, kaip "tautos" namų statymas, — tuščios kalbos, o darbininkams ir labai kenksmingos: jos tik aptemdina klišinį jų susipratimą.

— Na, kaip ten nebuvo, tikiu ar netikiu, širdis atjaučia, tik nepasako. O tos nelaimės, net baisų!

— O ką, Alberte? Vis per tavo... Ne klausie! — užstraukėm dievišką bausmę netik ant savęs, bet ir ant vaikų. Persėgėjau, maldavau, kad neklusyčiau "velnių apšėstu". Įmokino... tu jų paklausie, atmintk gerai, kiek šventoji inkvizicija už tai j aną svieta išvarė! Argi tai priguli geram krikščioniui priešintis dievo surėdymui! Tu pasipriesinai... per tavo išvengiau "Primae noctis" (Pirmosios nakties su ponu). Klara ne tokia kaip aš, visoko pilna, bent kuo gali atsisteist, ir tai ne vieną nakt — visą savaitę išbuvo su jo malonybe pralotu Bernardu. Arba Kunigunda...
Vakar, susitikus kleboną, pagarbinau dievą; vietoj atsakymo pusiau lupų ištarė: — Nuo dievo bausmės neišsisuksite; anksčiau ar vėliau jį nukris ant jūsų, o jei ne ant jūsų, tai ant vaikų galvų. Dievas rustus...
— Klotilda, ar nejautei? Taip mylėjau... Ar galėjau tavę pakaut tokiems, kaip pralotas Bernardas. Ne! Aš ant to neįstiekičiau, kad ir visi kryžiai nuo bažnyčių nukristų ir kad reiktų pro juos žengliot, kaip per kerplėšas girioj, geriau pragaro visos kančios panėsti.
— Albertai, nežinau, kokią dievo bausmę laukia už peržengimą "Primae noctis" tiesų;

pusiškai apsvarsčius vieną ar kitą klausimą, išklusius ir priešingą pusę, galima, kaip reikiant, jis išrišti. Delto, tikiuosi, neatsisakys atspausdinti šitą straipsnį ir tie laikraščiai, kurie nesutinka su išdėstytomis čia pažiūromis. V. Kapsukas.

P. S. Jau buvo parašytas šitas straipsnis, kuomet aš gavau tris "Laisvės" ir vieną "Pirmyn" numerį. Iš jų aš patyriau, kad susipratusieji darbininkai iš visų spēkų protestuoja prieš tokius aukų rinkikus; Aštuntojo Rajono L. S. S. konferencija dagi vienbalsiai nutarė neaukuot savo "sunkiai uždirtbtų centų per tokių žmonių rankas". Nutarė tai, norint visi lietuviškieji Amerikos darbininkų laikraščiai žiuri j tą aukų rinkimą panašiai j "Laisvė". Mano pozicija pasirodo visiškai skirtina. Vienok, tikiuosi, ne vienas susipratusis darbininkas, perskaitęs šitą straipsnį, sutiks bent su pamatinėmis jo idėjomis. Nereikia bijoties, kad tokiuose žmonių arba liaudies namuose, apie kuriuos aš straipsnio gale kalbu, nebus vietos lietuviams: priešingai, jie ten turėtų dagi garbingą vietą, jei jie pirmutiniai pradėtų apie tai rupinties. Bet tuomet prie jų prisidėtų taip-pat pirmėvė (ne svetimženkliausie, o tikroje to žodžio prasmėje) lenkų, žydų, baltarusių, rusų visuomenė, ir išeitų daug geresni namai, daug turtingesni knygnas, muzejus, archyvas... Įvairūs nacionalistai ir atzagareiviai atsitrauktų nuo tokių namų steigimo, bet mes nuo to ne tiek nustotume, kiek laimėtume, nes prisidėtų prie jų kitų tautų pirmėviai. Tokiais namais darbininkai jau daug daugiau galėtų pasinaudot, negu remiamaisiais dabar "tautos" namais; bet ir jie negalėtų atstot mums nuosavų darbininkų namų. V. K.

Ragana.

I.
— Klotilda, sapnavau baisų sapną, uhl... šurpuliai. Kas nors atsitiks blogo mūsų namuose, — kalbėjo Markus savo moteriai, drebėdamas.
Nors Klotildos širdis sudrebėjo, — ji visgi ramino savo vyrą, išmetinėdama, kad per daug tiki sapnams.
— Na, kaip ten nebuvo, tikiu ar netikiu, širdis atjaučia, tik nepasako. O tos nelaimės, net baisų!
— O ką, Alberte? Vis per tavo... Ne klausie! — užstraukėm dievišką bausmę netik ant savęs, bet ir ant vaikų. Persėgėjau, maldavau, kad neklusyčiau "velnių apšėstu". Įmokino... tu jų paklausie, atmintk gerai, kiek šventoji inkvizicija už tai j aną svieta išvarė! Argi tai priguli geram krikščioniui priešintis dievo surėdymui! Tu pasipriesinai... per tavo išvengiau "Primae noctis" (Pirmosios nakties su ponu). Klara ne tokia kaip aš, visoko pilna, bent kuo gali atsisteist, ir tai ne vieną nakt — visą savaitę išbuvo su jo malonybe pralotu Bernardu. Arba Kunigunda...
Vakar, susitikus kleboną, pagarbinau dievą; vietoj atsakymo pusiau lupų ištarė: — Nuo dievo bausmės neišsisuksite; anksčiau ar vėliau jį nukris ant jūsų, o jei ne ant jūsų, tai ant vaikų galvų. Dievas rustus...
— Klotilda, ar nejautei? Taip mylėjau... Ar galėjau tavę pakaut tokiems, kaip pralotas Bernardas. Ne! Aš ant to neįstiekičiau, kad ir visi kryžiai nuo bažnyčių nukristų ir kad reiktų pro juos žengliot, kaip per kerplėšas girioj, geriau pragaro visos kančios panėsti.
— Albertai, nežinau, kokią dievo bausmę laukia už peržengimą "Primae noctis" tiesų;

męs tas tiesas radome, paliksi-
me, ir bus per amžius. Kam
gi yra kunigai, ponai? Juk jie
yra dievo duoti, jie augštesni,
męs prigulime nuo jų.

— Visai ne dievo, tik ponų,
kunigų išmislas gyvuliškiems
užsiganėdinimams, — taip man
kalbėjo "herezijos broliai". Jie
mokyti, išmintingi, skaito švent-
raščius; mirties visai nesibijo,
su džiaugsmu miršta, nei vienas
nebėga iš Vokietijos, nors
čia gauda juos ir degina.

Klotilda daugiau neatsakinė-
jo; ji suprato gerai, kad Alber-
tas kalba daug teisybės, bet ką
daryt. Nepildysi — persekio-
netik kunigai, o ir raganos
kenks visokiais būdais. Alber-
tas, išeidamas į darbą, pažvelgė
pilonomis baimės akimis į trijų
savaičių Viliuką, žindantį mo-
tinos krūtį. "Sergėk Viliuką",
ištaręs išėjo.

II.
Nepaprasta salė, turbūt, pa-
čiame viduryj milžiniško triu-
bėsio. Žema, taip kad kiekvienas
augštesnis žmogus ranka
dasiekia lubas; be langu. Jei
jos šaltos sienos galėtų kalbėt
žmogiška kalba, daug ką pasak-
kytų. Priešingai, jos netik ką
nekalbėjo, nelidijio pasauliu
teisybės; jos da visą laiką nuo
pasaulio akių slėpė didžiausias
piktadarystes. Ne vieną jauną
mergelė liko apšaukta ragana,
čionai įmesta, kankinta, išgėdina-
ti ir ant lauzo sudeginta, kad
neliktų pėdsakų.

Salia salės buvo antras ne-
mažas kambarys; jis skyrėsi nuo
teismo salės stromis durimis,
per kurias garsiausias balsas ne-
prasimušė. Ant sienos kabėjo
inkvizicijos papartis, su loti-
nišku parašu, su sukryžiuotais
kardais ir kryžium. Ant grin-
dų pristatyta visokių kankinimo
įrankių; kiekvienas skyrėsi nuo
kito, užduodavo kitokias kan-
čias. Suskabėjo varpas, salėj
pasigirdo bildėsis, degė žvakės,
taisė sėdynes apie didelę stalą,
valė nuo storai auksuotų kry-
žių dulkes; netrukus liko vis-
kas suruosta.

Vyskupas ir teisėjai užėmė
kas savo vietas, liudininkai sa-
vo. Antras varpo suskambėji-
mas pertraukė mirtiną tylą; vi-
si esantieji persišegnoję atkal-
bėjo tam tikrą maldą. Įvedė
raganą. Tai Klotilda, bet jau
netokia: suvargus, nukankinta,
ilgi plaukai sudraikyti, pusiau
nurauti. Prispirta, silpna, dre-
bančiu balsu išgiedojo "Mise-
rere". Prasiėjo teismas.

Inkvizitorius perskaitė apkal-
tinimą, neteisingai sustatytą,
kuris liudijo, buk Klotildą baisi
ragana:

"Metais viešpaties N. Klotil-
da M., kaimietė, per pagundą
velnio liko ragana, o kad ge-
riau įtikus velniams, prisiekė pa-
aukaut kasmet po kudičią su ku-
nu ir dvasia. Prizodus pradėjo
pildyt nuo 24 birželio šių me-
tų; visų pirma paaukavo savo
kudičią kiaučiui ant suėdimo.
Vėliau išsiiaiskino, kad netikra
buvo kiauči — velnias pasiver-
tes kiauči: kaip tik liko suimta,
ir kiauči išnyko.

Kankinant, kvociant prisipa-
zino, kad būtų davusi kasmet
po kudičią arba ir daugiau".

Liudininkai vieni matė, kaip
velnias pasivertė kiauči, kiti,
kaip kiauči pasivertė velniu;
treti skundėsi, kad jau kaime
negalima gyventi dēlei visokių
nelaimių nuo laiko jos tapimo
ragana; vos tik liko suimta, o
jau kitaip virto.

Klotilda, atrasta ragana, ta-
po su didelėmis išklmėmis vi-
duj miesto sudeginta.

Kuomet Klotildos veidą, pil-
ną kančių, liepsnos liezuviai lai-
žė-bučiauo, Albertas žiūrėjo, lyg
pastyrę; jo širdis nebuvo ap-
imta gailėsio, bet jau kerštų
link kunigijos. Ir jis keršijo,

ne ginklu ir ugnia, tik gyvų
žodžių; jo kerštas ir šiandien
keršija dviasiskijai.

Daug metų praėjo nuo to;
visi pamiršo, raganų jau nebu-
vo, nes joms netikėjo.

Kartą vienuolis, vartydamas
vienuolino rankraščius, užtiko
trumpą raštą, kuris skambėjo ši-
tai:

"Aš, vienuolis, tėvas Gerva-
zas, budamas da jaunas, buvau
meiliai prisirišęs prie dailiau-
sios mergaitės, vardu Klotildos.
Jai apsiavedus, buvau prizadėjęs
pavest jos pirmą savaitę pralo-
tų, dievobaimingam Bernardui.
Albertas pasimušęs atstumė ma-
nę, likau paniekintas. Nuo to
mano širdij degė jau ne meilė,
bet kerštas prie jos ir aš pri-
siekiau kerštų, ir dalaikiau.

Jos trijų savaičių kudičį, jai
nematant, pamečiau piktai kiau-
lei ant sudraskymo. Apšau-
kiau Klotildą ragana, teisme
liudijau prieš ją — ir ji liko
sudeginta, kaipo ragana.

Patsai įstojau į vienuolyną,
kur ir baigiu gyvenimą".
J. Rėda.

Korespondencijos.

AMSTERDAM, N. Y.

Drg. A. K. Baltrunas iš Ro-
chesterio, N. Y., apsilankė su
prakalbotomis, kurias bendromis
spėkomis surengė Schenectady
ir Rochesterio L. S. S. kuopos.
Po prakalbų tuoj ant vietos susi-
tvėrė nauja L. S. S. kuopa
iš 11 narių. Prakalbų pasi-
klaupt surinko apie 200 žmo-
nių. Aukų surinkta 12 dol.
9c. Aukavo: J. Rado \$1; D.
Bagiešis, J. Ramonas, J. Stan-
kevič, F. Karpaitis po 50c.; J.
Žosius, A. Kreivis po 35c.; J.
Valkasas, J. K., Z. Masilicus,
R. Buginskas, D. Račkauskas,
J. Stankevič, K. Sleikunas, V.
Karanauskas, A. Pšilagauskas,
M. Bučinskaitė, M. Žukauskaitė,
S. Aleksandraitis, A. Gavr-
ilčikas, P. Radžiavič, A. Bu-
salas, J. Gaskas, A. Kazlauskas,
V. Kazilas, V. Savičius, T.
Šulskas, J. Marauskas, ir P. Si-
dlauskas po 25c. Smulkių au-
kų \$3.89.

Kunigas J. Zidanavičius visa-
da be perstojo keikdavo socia-
listus, o dabar tai gal da ir pa-
mišti, matydamas socialisčių pa-
sisekimą. J. V.

UNION CITY, CONN.

1 Rajono maršrute kalbėjo
drg. J. Stasiulevičius, L. S. S.
sekretorius. Apsakė žmonių
draugijos išsivystymą nuo prieš-
istoriškių laikų iki šios dienos
kapitalizmui. Kalbėjo visai ge-
rai, tik publikos buvo maža.
Pirm prakalbos drg. P. Golec-
kas ant korneto pagrajijo ir
drg. M. Petratis atlošė mono-
logą "Lietuviškas ponaitis Ame-
rikoje"; sulošė gerai.
P. Motiečius.

SCHENECTADY, N. Y.

Schenectady miestas yra pu-
ikioj vietoj prie upės Mohawk.
Turi gyventojų 90,000. Jame
randasi dvi didelės išdirbystės
General Electric Co. ir Ame-
rican Locomotive Co. Pirmoj
dirba 9,500 darbininkų, pasta-
rojoj 9,000 darbininkų. Mies-
tas apgyventa daugiausia vo-
kiečių, per ką ji ir vadina Old
Dutch Town; gyvena taipgi
nemažai airių, lenkų ir italų.
Lietuvių tik iki 400. Lietu-
viai turi savo namą, kurį nu-
pirko 1908 m. pinigais akcijų
keliu. Tame name yra svetai-
nė šokiams ir nemažas knygy-
nas, kur beveik visi lietuviški
laikraščiai pareina. Namas yra
inkorporuotas po vardu Lithu-
anian Educational Club (Lietu-
vių Apšvietos Klubas). Pa-
šalpinių draugysčių lietuviai tu-
ri tris: Broliškos Pagelbos, Šv.
Juozapo ir Birutės.

Apart to, yra Lietuvių Ap-
švietos Klubas, 154 L. S. S.
kuopa ir Dainininkų choras.

Dabar pas mus eina baisi ko-
va demokratų, republikonų ir
progresistų partijų prieš socia-
listus.

Tos trys partijos susivienijo,
idant prašalint socialistus iš
miesto valdviečių, kurie valdė
miestą per dvejus metus ir daug
gero žmonėms padarė.

Bet tikimės, kad visos parti-
jos nesumuš socialistų partijos,
ba žmonės labai socialistiškai
valdžiai simpatizuoja.

Rinkimai bus 4 lapkričio.
A. J. Gudzin.

WATERBURY, CONN.

34 kuopo L. S. S. 5 spalio
surengė prakalbas. Pirmiausia
deklamavo eiles dvi panelės Ju-
lė ir Aldona Mikalavičiūtės. Po-
tam perstatyta kalbėti St. Mi-
chelonas, "Keleivio" redakto-
rius. Jo prakalba buvo agita-
tiviška, nes ir buvo kviestas pa-
agituoti Waterburio piliečius,
kad balsuotų už Socialistų parti-
iją, mat, 7 spalio buvo miestini-
niai rinkimai. Drg. St. Mi-
chelonas yra geras, nuoseklus
kalbėtojas. Aš nuo savęs lin-
kečiau, kad mūsų L. S. S. kuopos
kviestų St. Micheloną už
kalbėtoją. Žmonių buvo ne-
daug.

8 spalio buvo parengtos I
Rajono prakalbos. Pirmiausia
panelės Julė ir Aldona Mikal-
avičiūtės padeklamavo eilių, po-
tam sakė monologą drg. Julius
Krasnickas "Ekonomistas"; pa-
vyko gerai. Paskui kalbėjo
drg. J. Stasiulevičius, L. S. S.
Sekretorius. Kalbėjo, pradėda-
mas nuo priešistoriško žmonių
gyvenimo iki dabartinei indu-
strijos išsivystymo gadynei.
Kalbėjo gerai, tik apgailėtina,
kad žmonių buvo maži. Tai
ir nuostolių bus.

L. S. S. 34 kuopa savo susi-
rinkime, laikytame 21 rugsėjo,
išrinko drg. Julij Karsnicką
užrašinėti darbinikiškus laik-
raščius. Drg. Julius Krasnic-
kui 34 kuopa pilnai užsitiki ir
visuomet už jo pasielgimus at-
sako.
P. Motiečius.

SO. BOSTON, MASS.

Tautiečių dora.
Tais vadinami tautiečiai ne-
riasi iš kailio prieš socialistus.
Negana tui sufabrikuotų protes-
tų, bet štai da ką jie daro.
Atsibuvusiam Labdarystės
draugijos baliuje 11 spalio, su-
rengtame tik poros "tautiečių",
visai draugijai nieko apie tai
nežinant, vienas socialistas pra-
dėjo dalinti plakatus apie bu-
siantį socialistų kuopos teatrą;
tai vienas iš tautininkų pan Sliv-
kowski užsiundė policistą ant
dalintojo, kad jį areštuotų, bet
policistas neareštavo, tik liepė
sustot dalint. Tada tas tau-
tininkas vėl prilindo prie poli-
cisto, visai skųsdamas socia-
listus. Tat policinamas pasi-
ėmė iš to draugo plakatą ir lei-
dosi pas saržentą. Atsivedė
saržentą ir padavė dalintojį
saržentui, kuris davė pamokslą
dalintojui, bet jo neareštavo,
nes dalintojas gerai angliškai
susneka ir viską gerai atsakė,
kad neturi tiesos jį areštuoti,
nes męs šioj svetainėj daliname
plakatus per 16 metų ir niekas
mums nieko nesakė.

Taigi matote, pakol buvo toji
salė svetimtaučių, tai lietuviai
galėjo viską daryti, bet kaip
paėmė ją lietuviai, tai socia-
listus nori suareštuoti už pla-
katų dalinimą, kaip kad dau-
gelyje miestų padaro ilgaskver-
niai. Tat koks skirtumas tarp
Romos agentų ir "laisvamanių"
tautiečių?

Reikia pastebėti, kad kuomet
socialistui draudė dalinti pla-
katų, tuo pačiu laiku Labdarys-
tės viršininkai dalino savus pla-
katų. Reikia pastebėti taipgi,
kad tie mūsų "patrijotai" yra
daugiausiai lenkiukai.
Pastaramjame savo susisirin-

kime patrijotai šventakupriai
rėkė: "jeigu kas nebaluos už
mus, tai išsokinsime per lan-
gus". Tai yra, kas nebaluos
sekanciam Labdarystės susi-
rinkime už fabrikuotą protestą,
o balsuos prieš jį, bus išsokinti
per langus! Tai puikus tautos
"veikėjai"!

Toliau, kuomet vienas iš
"šventakuprių" prisirašė prie 60
kuopos L. S. S. ir kada nuėjo
į "šventakuprių" susirinkimą,
tai ko tik negavo mušt už tai,
kad prisirašė prie socialistų.

Ar socialistams užkenks to-
kie gaivalai tokiais darbais? Vi-
sai ne. Socialistams tas net
ant naudos eina, kuomet pasiro-
do tautiška skraiste prisiden-
gę visoki humbugieriai, bjaurio-
janti socialistus. Tai parodo
šis atsitikimas, kad net daugelis
karštų tautiečių, kurie vis da
nepritare socialistams, o dabar
jau liko geriausias mūsų drau-
gais, nes pamatė, kokie šlykš-
tūs darbeliai yra atliekami po
tautiška skraiste.

Nors dabar "tautiečiai" ir
biznieriiai susivienijo su kunigu
Tamošium prieš socialistus, bet
juo labiau jie neriasi iš kailio,
juo labiau jų skraistė smunka
žemyn!
M. P...cius.

PITTSTON, PA.

26 dieną spalio Simano Dau-
kanto Draugystė surengė prakal-
bas paminėjimui Simno Dau-
kanto gimimo dienos. Kalbė-
tojai buvo dr. J. Šliupas ir F.
Živatkauskas iš Scranton'o ir
K. Karsokas, vietinis. Nežiur-
rint priešų, bandančių visokiais
būdais užkenkti prakalbotoms, —
priešais jų norą, prisirinko pil-
na Rudaičio svetainė!

Pirmas kalbėjo K. Karsokas,
pabrieždam tikslą šių prakal-
bų ir tikslą Simano Daukanto
draugijos.
Antras kalbėjo F. Živatkaus-
kas. Jis nupiešė paveikslą Si-
mano Daukanto gyvenimo, jo
darbų, patardamas imti iš to
pavyzdžiūs. Trečias gi kalbė-
jo mūsų garsusis daktaras Šliu-
pas. Jis pradėjo kalbą, aiš-
kindamas atrsionomija; daėjo iki
išsivystymui visokių gyvųjų ir
vėliaus jau pradėjo kalbėt be
temos; bet iki šiol jo kalba iš-
laikė kritiką, pagal koresponden-
to supratimą.

Pradėjus kalbėti be temos,
apie tautą, kunigus, laisvama-
nybę, socialistus ir tautos na-
musį pripasakojo ir tulį nesą-
monių:

Sako, "jūs, socialistai, prieš-
natės aukų rinkimui tautos na-
mams ir neaukaujate" Jeigu
daktaras manė, "jūs, Pittston'o
socialistai, neaukaujate ir stab-
dote aukų rinkimą", tai sukly-
do, nes štai Pittstono socia-
listai surinko net penkiems sieks-
niams žemės ir pasiuntė tiesiog
į Vilnių; štai ir aukų kopija:
32 kuopa L. S. S. \$10.50, K. ir
K. Jonelinai \$10.50, Kazys Ka-
čergius \$10.50, Stasys Rauduvė
\$10.50, 7 kuopa S. L. A. \$10.50.
Taigi daugiau, kaip visame
Plymouthe, surinkta, ar ne taip?

Paskui vėl sako: "jeigu iš-
liuosuoti mūsų tautą, tai mūsų
jaunuomenė turi eiti mokytis
jureiviauti". Ir ką gi žmogus
gali gero padaryti, jureivystės
išmokę, jeigu jisiai neturi savo
laivo? Juk ir Rusijoje daug lie-
tuvijų yra išmokę kareiviauti, o
ką jie gali gero padaryti mūsų
tautai, jeigu šautuvai randasi ca-
ro rankose! Bekalbėdamas, žy-
das prilýgino tiek kenksmin-
gais lietuviams, kaip kad ir mų-
sų kunigija. Keista. Kame
reikalas užkabinėti tautą, su ku-
riai jokio santikio neturima, ir
be reikalo taip skaudžiai išnie-
kinti tókia-pat pavergtąjį tau-
tą, kaip ir męs? Juk tai sėji-
mas neapykantos sėklos. Ką
žydai kalti, jeigu jie yra už
mus kulturiškesni?

Bet, jeigu atmet šias pami-
nėtas klaidas, prakalba paliko
ant klausytojų gerą įspūdį, pa-
skleidžiant daug naujų minčių.
"Lithuanian Club.
Rochester Oct. 24. — The
Globe prints to-day a picture of
some of the members of the
Lithuanian Club of this city, a
strong organization, now num-

bering 110 members. The Club
meets at 36 Merrimac street
and its members, although com-
ing from a foreign land, glory
in the new country and are all
good Americans now".

Protarpiais eiles deklamavo
Filomena Abromavičiūtė ir P.
Šlekaitis.

Taipgi pažymėtina, kad tuli
fanatikai ir Simano Daukanto
draugijos nariai visą laiką ban-
dė kelti triukšmą su tikslu už-
kenkti kalbėtojams; vieną tokį
iš jų net turėjo išmesti iš sve-
tainės, bet jis ir vėl rėkanda-
mas sugrįžo. Lietuviai, juk ne-
graužu mums sekti indijonų pė-
domis!

Kantrus Sąjungietis.

SO BETHLEHEM, PA.

26 spalio pas J. Matonį buvo
susirinkime keliatas lietuvių, kur,
bekalbant apie įvairius visuo-
meniškų dalykus, tarpe St. Mi-
liaucko ir P. Berukščio įvyko
karšti debatai. Mat, St. Mi-
liauckas pradėjo niekinti socia-
listus, o net ir socializmą. Ta-
da P. Berukštis stojo apgynime
socialistų ir socializmo. Deba-
tuose visur turėjo viršų P.
Berukštis, ką pripažino visi ten
dalyvavę, nors ten buvo didžia-
ma ne-socialistų. Debatuojant,
P. Berukštis naudojosi argu-
mentais, paremtais faktais, bet
to nebuvo iš St. Miliaucko pu-
sės. Jis tik rėkė, kad socia-
listai kvaili, socialistai nieki-
nį savo tautą ir tt. Ant galo,
jau net taip įsikirščiauo, kad
pradėjo girt Rusijos carą ir jo
valdžią. Sako: Ačiu tiktai
carui, dabar męs Lietuvoj jau
turime lietuvišką spaudą ir tt.
Žinoma, kada jis pradėjo girt
carą ir jo valdžią, tada jau visi
pradėjo kvatoti iš jo tos kal-
bos, iš kurios net ir pats ga-
liaus susisarmitijo.

Ten Buvęs.

P. S. Tai tas pats St. Mi-
liauckas, kuris yra pabėgėlis
nuo socialistų ir socialistų do-
ros mokytojas.
T. B.

GRAND RAPIDS, MICH.

26 d. spalio Simano Daukan-
to istoriška draugija turėjo su-
rengus prakalbas apvaikščioji-
mui paminėjimo Simano Dau-
kanto gimimo dienos. Kalbė-
toju buvo drg. K. Gugis iš Chi-
cagos. Žmonių buvo prisirinkę
gana daug, ir visi ramiai užsi-
laikė.

Tą pačią dieną vakare drg.
Gugis kalbėjo L. S. S. 51 kp.
Nors mažai buvo garsinta, bet
žmonių atsilankė pusėtinai ir
visi gerai užsilaiškė. Aukos ne-
buvo renkama, kaip jau papras-
tai socialistai daro, nes sve-
tainė Leituvos Sunų draugija
veltui davė. Taigi kp. matyda-
ma, kad iškaščių nebus, paliko
svėčius liuosus nuo aukavimo
pinigų.

Darbai pas mus sumažėjo,
kaip girdėt daug paleidžia iš
dirbtuvių.
L. S. S. 51 kp. stato "Pasku-
tinę Bangą" 9 lapkričio Lietu-
vos Sunų svetainėj.

J. D.

ROCHESTER, N. Y.

Šitame mieste lietuvių yra jau
pusėtinus burelis apsigyvenusių.
Skaitoma j kokią 1,500, bet ir
toj lietuvių saujalėj net tr per-
daug visokių grupų-grupelių.
Turbūt, kai kurie ar tai iš to
didelio "mokslo" ar tai iš neži-
nios bėga nuo vienos prie kitos
kokios ten girtuoklių grupelės,
ir mano, kad labai dideliais did-
vyriais esą. Ir štai, kaip iš-
nytėčių, tenka nusipirkt "Utica
Globe", kuriame įtalpinta pa-
veikslas 12 lietuvių vyrų su pa-
rašu apačioje: "Lithuanian Club
of Rochester, some of the mem-
bers of this strong organization".
Paskui seka apgarsinimas to
klubo ir štai, kaip tas skamba:

"Lithuanian Club.
Rochester Oct. 24. — The
Globe prints to-day a picture of
some of the members of the
Lithuanian Club of this city, a
strong organization, now num-

bering 110 members. The Club
meets at 36 Merrimac street
and its members, although com-
ing from a foreign land, glory
in the new country and are all
good Americans now".

Cia tikrai jau pasirodo, ko tie
klubičiai jieško. Mat, rinki-
mai netoli, tai mūsų "didvyriai"
apsigarsino, kad da jie gali pa-
laikyt kokią supuvusią partiją.
Reiškia, da jie už supuvusį ci-
garą ar bertainį raugalo gali
parduoti save ir savo brolius
darbininkus prie rinkimų dėžu-
tės.

Nieko nesakyčiau, kad ten ko-
kis agentėlis, kuris tikro darbo
dirbt nenori, ten butų įsitęps.
Bet, išskyrus vieną agentėlį, ki-
ti visi yra vargšai darbininkai,
ant kurių sprando sėdi visokios
šiandieninės sunkenybės, o duo-
dasi save taip žemai pastatyti,
lyg kad beždžiones ant parodos.
O gal "tautą kelia"; mat, čion
Yčas taip da neseniai apsilankė;
gal ir išmokino, kaip pasirodyt
bepročiais akyse svetimtaučių.

T. Mylintis.

SO. BOSTON, MASS.

Spalio 25 d. lietuvių svetai-
nėje atsibuvo teatras ir šokiai.
Sulošta 4 aktų drama "Pirmi
Žingsniai". Lošė L. S. S. 60
kp. artistai. Veikalas geras ir
suloštas gerai. Ne be to, kad
negalima butų šj bei tą už-
mesti aktoriams, netik prašiau
lošusiems, bet net ir tiems, ku-
rie gerai lošė. Pav., J. A. Be-
kampis buvo geriausias akto-
rius, bet perdaug pozavo ir ne-
vietoj baisiai kalbėjo; da dau-
giaus galima butų pasakyti ir
apie kitus geresnius aktorius.
Geriausiai lošė F. N. Rama-
naskas Murinskio rolėj, H.
Ketvirtienė — Murinskienės, J.
A. Bekampis — Henriko ir Sla-
po, N. Januška — Zvirblio ro-
lėj, Jul. Bukantas — Šmitkės
F. Margeliutė — Barbaros, E.
L. Ulčinskiutė — Onutės ir
Jankauskas — Baltraus.

Pertraukose dainavo seseris

Ulčinskaitės, kurios labai pu-
blikią užganėdino, kad net bu-
vo išsąuktos po kelis kartus.

Publika liko labai užganėdina-
ta, kurios buvo apie 400. Bu-
vo lakiojanti krasta, ir daugia-
sia gavusiai atviručių Ulčins-
kiutei padovanota buketas; an-
rą dovaną, knygą geografią
gavo Serapiūtė. Taipgi ne pro-
šalį bus pastebėti, kad diena ir
vakaras, kurioj įvyko teatras,
buvo labai bjauri — lijo su au-
dra, bet publikos atsilankė ap-
čiai.

15 lapkričio bus perstatyta
vėl toj pačioj svetainėj dvi juo-
kingos komedijos "Užkerėtas
Jackus" ir "Žydas Statinėje", o
6 gruodžio Dudley st. "Opera
House" Bostone bus perstatyta
"Marija Magdalietė", vienas
iš gražiausių veikalų lietuviš-
koj kalboj.

Ant rytojauš 26 spalio lietu-
vių socialistų 60 kp. svetainėj
buvo prakalbos, kur kalbėjo
drg. St. Michelonas apie gy-
venimą žmogaus, augmenų, me-
džių, žvėrių, paukščių ir įvai-
rių gyvųjų, apie jų išsivysty-
mą ir kovą už buvį; toliau kal-
bėjo apie įvairius tikėjimus,
ypatingai apie katalikų tikėji-
mą, jo dogmas, apie bažnyčias,
kunigus, popiežius, apie dangų
pragarą, velnius, šventuosius,
apie sielą ir dievą, ir sukritika-
vo viską; dangų ir žemę, dievą
ir šventuosius, velnią ir pra-
keiktuosius, ir tą viską atliko
stebėtinai logišškai. Ant galo,
prirodė, jog tik socialistai tik-
ru keliu eina, teisingai kovoja
už pagerinimą darbininkų bu-
vio, ir už pataisymą viso pa-
saulio. Publika labai ramiai
klausėsi, kas reiškia, kad visi
buvo užganėdinti. Trumpoj
pertraukoj buvo renkamos Bal-
timorės rubsiuviams straike-
riams aukos, ir tapo surinkta
20 dol. ir 60c. Publikos buvo
arti pilna svetainė. Po pra-
kalbų prisirašė prie 60 kp. 5

nauji nariai: 2 moteris ir 3 vyrai.

Tą pat vakarą ir tuom-pat laiku tik ant kito kampo, lietuviškoj svetainėj buvo Tamošiaus tautiečių prakalbos, kur kalbėjo toki garsus "oratoriai", kaip Mešlis, Jurgeliūnas ir Ivaškevičius, bet kuom jie pažymėjo savo prakalbas, ar aukomis, ar prirašymu naujų narių prie kokios draugijos, ar tam panašiai, tai jie negalėtų pasakyti, ir, jųjų trijų kalbėtojų kalbas sudėjęs į kruvą, turbut, pasirodytų daug mažiau pasakytą, kaip vieno Michelsono, bet visgi jau ir jie pradėjo pagal savo supratimą veikti. Nors tai jie (tautiečiai) veikia, bet ne iš savo noro, o tik pasidėkavojant socialistams, nes pastaruju laikui socialistai So. Bostono tautiečius buvo suvarę visai į ožio ragą, taip sakant, jie buvo jau visai išmušti iš pozicijos; ir štai, kaip jau visiems yra žinoma, atvažiuoja Basanavičius su Ycu, na, ir kodėl čia jiems ne pasinaudoti proga? Taigi jie taip ir padaro, sujungę savo spēkas su Tamošium ir dabar "valy" prieš socialistus protestuoti, agituoti prie Labdarystės draugijos įvairius galvalius, kad tik laimėti kovą; ir taip per dvi savaites jie prirašo apie 50 narių prie Labdarystės Draugijos ir laimi ten prieš socialistus kovą. Jie, laimėję, įgavo daugiaus drąsos, taip sakant, pakilo jų dvasia, išbudo iš miego ir rodosi, kad jie jau irgi bandys sekti socialistus, šį-tą veikti, o socialistams to tik ir reikia, nes kuo daugiau bus tautininkų, tuo daugiau ir socialistų, nes socialistai visi yra igimę iš tautiečių, ir už tai jiems, dieve, padėk; tai ir mums bus gerai.

J. P. Raulinaitis.

RASINE, WIS.

Atsakymas.

"Kovos" No. 41 tilpo mano korespondencija iš Racino, Wis., apie S. L. A. 100 kuopos prakalbas. Korespondencijoj tilpo ir tų prakalbų plakatų, kurie pats už save liudija, kad mūsų ponai prakalbų rengėjai norėjo netik, kad užkenkt socialistams, bet prie to da juos šmeižti, nes plakatė pasakytą, kad Racine moksliskų ir darbiniskų prakalbų da nėra buvę, o kad ir buvo, tai kalbėtojai nukreipė publiką nuo tikro kelio, kurie paliovė rupinėt darbininkų išsiliosavimo reikalais. Bet štai "Kovos" No. 43 išlenda, kaip yla iš maišo, pats plakatų autorius p. Marės Vaikas, lyg po saldaus miego, ir klausia mane: "Iš kur aš tą žinau?" Aš patariau p. M. Vaikui pasiskaityti "Kovos" No. 41, kur tilpo minėtas plakatė, ir tada, manau, atsirdys jam akys ir pamatys, kad vietoje plakatų jis padarė "čepuču". Pats p. M. Vaikas, siųsdamas plakatų į spaudą, galėjai tiek suprast, kad tokis dr. Rutkauskas negali darbininkams nurodyti kitokio kelio pagerinimui jų buvio, jeigu ne socializma, o apie socializma tokis Rutkauskas žino tiek, kiek ožys apie astronomiją. Pats dr. Rutkauskas, pradėdamas savo kalbą, persiprašė publikos, kad negali išaikt to, kas plakatuose garsinta.

Jūs paskvietėte tokį Rutkauską sau už kalbėtoją, kad jis niekintų socialistus panašiai, kaip jis daro visur. Bėt čia bėda, kad tam jūsu "filozofui" sudrebėjo kinkos, nes jis bijojosi sau abelnos kritikos ir vietoje plust socialistus priplaukė apie vištas, velnius, negerą mėšą ir tt. Dabar, rodos, bus aišku p. M. Vaikui.

Racino Perknas.

PITTSTON, PA.

Laiškas "Kovos" Redaktoriui. Gerbiamași, malonėkite patalpinti "Kovojje" šiuos kelis žodžius.

Sena patarlė sako: "Jei nori mušti, tai ir lazda randa". Taip ir čia.

"Kovos" No. 43 Šventas Katalikas korespondencijoje iš Pittston'o, matyt, nori mane viešai išniekinti, na, ir priežastį tam suranda. Jis pirmiausiai kalba apie pyragus ir mėšą, bet kad aš nelaikau nei pyragų keptuvės, nei mėšos krautuvės, tad, žinoma, Šventojo Kataliko "numylėta" mėša ir piragai mane neapeina. Bėt tiek turiu pasakyti, kad į angliakasyklas nuėėjau dirbti ne dėl mėšos, kaip Š. K. sako, bet kad, užsidirbus pinigų ir sugrįžus mokyklon, baigti vieną ar kitą šaką mokslo. Ant galo, kas gi yra bloga anglj kasti? Argi jau angliakasiai yra taip nereikalingi draugijai, kad reikia socialistų laikraščiams išjuokti juos? (Ten neišjuokta angliakasiai. Red.). Juk visi negalime dirbti Pittston'o žydelių krautuvėse ar "Kovos" spaustuvėje. Tik stebėtis reikia, kad randasi žmonių, kurie rašo panašius nonsensūs į laikraščius, ir randasi redaktorių, kurie tokius šlamštus toleruoja ir talpina.

Toliaus, turbut, visai senso nustojęs, Šventas Katalikas rašo: "Gavęs "pėdę", (Šeštokas) žada prisirašyti prie S. L. A. ir sako, kad gaus "džiabą" už centro sekretorių, o tuomet išgriaus knygnus..."

Stebuklai! Aš niekad nei nesvajojau apie tą ofisą. Jau kelias "pėdes" gavau, vienok da neprisiraišiau prie S. L. A. ir neįteiskau centro sekretorystės.

Girdi, "o tuomet išgriaus knygnus". Tai tikrai Šventas Katalikas neturi proto; jeigu turėtu, tai tokių nesamonių nerašytų; suprastų, kad S. L. A. centro sekretorius nėra tam, idant griauti knygnus, bet idant pildyti organizacijos reikalus. Aš labai norėčiau, kad Š. K. viešai per "Kovą" prirodytų: kur ir kada aš sakiau, kad noriu gauti S. L. A. centro sekretoriaus vietą ir griauti knygnus! Aš visados užtariau knygnus; lankiau juos; užtariau ir lankysiu.

Š. K., jeigu mylėtų teisybę, tai saktų, kad ne aš griauju knygnus, bet V., kuris kelios savaitės atgal Pittston'e lietuvių knygyne prie Juozo Zetkausko akių šoko mušti nepatinkamą sau žmogų už tai, kad pastarasis, buk parašęs į "V. L." neprielankų Pittston'o socialistams korespondenciją. ("Cilikiška" inkvizicija).

K. Šeštokas.

Redakcija girdėjo, kad Pittstono Lietuvių Knygynas dėlei kokios ten priežasties nepriėmęs p. Šeštoko į savo narius; tai, girdi, Šeštokas pradėjęs plusti tą knygyną. Kiek tas teisybė, tikrai nežinome.

GEORGETOWN, ILL.

28 d. spalio, Jonas Donosevičia, sušaudė merginą Oną Kairaitukę.

Minėta mergina buvo sutarusi su Donosevičia apsisvesti; jau buvo laisnį pasiėmę, bet mergina vėliau atsiskakė nuo apsisvedimo ir sutarė tekėti už kito, Jono Kurausko ir jau rengė priėmimą, kurios turėjo atsibuti 2 d. lapkričio.

Abu vaikiniai ir mergina gyvenono vienoj stuboj. Kada iš ryto visi išėjo į darbą, Donosevičia pasiliko namie.

Sovikas paleido tris šuvis į merginą, ir tris šuvis sau. Pats nusišovė ant vietos, o mergina liko nuvežta ligonbutin. Manoma, kad gal mergina išgis.

Ona Kairaitukė buvo tris mėnesiai iš Lietuvos.

Priežastis atsitikimo nežinoma. Atrodo, jog taip atsitiko dėlto, kad jinai sutarė tekėti už kito, ir daugelis taip tvirtina; bet visgi tikrai negalima sakyti.

Liudna tragedija

T. Kvelelis.

Iš Philadelphiajos.

STUMDO PLAKATŲ DALINTOJA.

2 lapkričio, uždušinėj dienoj, prie šv. Kazimiero bažnyčios buvo dalinami L. S. S. 1 kuopos plakatų, garsinanti prakalbas. Žmonės plakatus ėmė su noru. Atsirado tik vienas katalikas, kuris norėjo ištraukęs sudraskyti plakatų. Kada dalintojas nedavė, tai katalikas pranėšė klebonui Kaulakiui. Ir nors plakatų jau buvo visi išdalinti, bet kun. Kaulakis da spējo pastumt dalintoją.

PRAKALBOS IR DISKUSIJOS.

Tą pačią dieną buvo L. S. S. 1 kuopos prakalbos New Academy svetainėje, ant South ir 4 gatvių. Kalbėjo A. Žymontas, J. Stasiulevičius ir aptiekorystės studentas J. Jasinskas. Žmonių buvo 200 suvirš. Kalbėtojai labai užganėdino publiką. Drg. Žymontas kalbėjo apie girtuokliūs ir laisvamaniūs, nurodydamas girtuokliavimio kenksmingumą ir prirobinėdamas, kad laisvamaniybė yra geistinės dalykas negu katalikystė. Drg. Stasiulevičius pakritikavo Žymontą, sakydamas, kad girtuoklystė prieš šiandieninių gyvenimo sąlygų yra neišvengiamas dalykas. Paskui aiškino apie privatiską nuosavybę.

Drg. Jasinskas kalbėjo iš evoliucijos ir istorijos ir faktais darodė, jog socializmas yra neišvengtas. Paskui kalbėtojam buvo raštiškai užduota daug įvairių klausimų, rimtų ir juokingų; į rimtus atsakė, kiek laikas daleido, o juokingus paliko.

Ant galo buvo diskusijos tarp drg. Stasiulevičiaus ir drg. Gaigalo apie tai: "Kas yra didesnis socializmo priešai, ar katalikai, ar laisvamaniiai". Prieš laisvamaniūs kalbėjo Stasiulevičius, už laisvamaniūs Gaigalas. Abu gerai diskutavo, bet laikas nedaleido užbaigt debatus, kurie ir liko atidėti iki sekančiam sykiui.

SOCIJALISTŲ BALIUS.

Subatoj 1 lapkričio buvo 1 L. S. S. kuopos balius New Academy Hall. Buvo labai gražios publikos ir 300 ypatų. Pirm prasidėsiant baliui, suloštą dialogas "Kareivis ir oficierius". Sulošė gerai Norvaisa ir Šukutis. Nors kunigai ir labai agituoja prieš socialistus, bet žmonės vis atjaucia jiems.

M. Rapulis.

DARROWO PRAKALBA.

Nedėlioj Broad St. Opera House kalbėjo garsus darbininkų advokatas ir žymus rašytojas ir mąstytojas, Clarence Darrow. Jis pasmerkė kapitalizmą ir sakė, kad darbininkų išsiliosavimas paeis nuo jų klišinio susipratimo ir susiorganizavimo. Clarence Darrow yra Tolstojaus šalininkas ir buvo jo ypatingas draugas.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Bedaliui Vaclovui ir kitiems rašiusiems L. S. S. reikaluose. Stokuojuant vietos šiame numerje, įdėsimę ir sektantį.

Aukų garsintojams. Aukas pagarsinsime sekančiame numerje.

NAUJI RASTAI.

Kruvina Čenstakavo istorija ir Damazo Maccho byla. Parašė kan. Saunoris. "Rygos Naujienų" leidinys, 1913 m., 72 puslapiai.

Istorija apie Garsų Karusą, vergų karalių. Parašė Ignas Kudlauskas. Spauda ir kaštai S. J. Rodavičiaus, E. St. Louis, Ill., 1908, 62 pusl.

Sajungos Reikalai.

EXTRA NOMINACIJA KANDIDATŲ Į L. S. S. ADMINISTRATORIUS.

Nesant kandidatų į L. S. S. administratorius (žr. Pild. K. tar. No. 27, "Kovos" No. 42), prisiėina apskelbti naują nominaciją. Taigi pranėšu, kad visoms kuopoms, rajonams ir pavieniams nariams jau išsiuntintės į administratorius nominacijos blankos. Kuopų sekretoriai ir pavieniai nariai blankas ir pasekmes turi sugrąžinti Sajungos arba rajono sekretoriui (žiurint, kas blankas prišiuotė) ne vėliau gruodžio (Dec.) 4, 1913. Rajonų gi sekretoriai malonės sugrąžinti visas sutvarkytas pasekmes nominacijų savo rajone ir po vieną kiekvienos dalyvausios nominacijos kuopos blanką ne vėliau gruodžio 12, 1913.

Kas da negavo tų blankų, lai kreipiasi pas L. S. S. sekretorių. Vienok kuopos, priklausančios prie rajonų, privalo kreiptis prie rajono sekretoriaus.

L. S. S. Sekretorius

J. Stasiulevičius.

RAJONŲ REIKALUOSE.

PRANEŠIMAS L. S. S. VIII RAJONO KUOPOMS IR NARIAMS.

30 d. lapkričio (November) 1913 m. 10 val. iš ryto Darbininkų Klubo svetainėje, 1182 Milwaukee ave., kampas Division St., arti Ashland Av. North Sidėje, bus L. S. S. VIII Rajono konferencija.

Malonės kuopos prišiuot delegatus su mandatais. Delegatai renkama nuo 5 narių vienas ir tt. Geistina, kad visi delegatai pribūtų į laiką, kadangi su atidarymu konferencijos garsusis Chicagos Lietuvių Socialistų Vyrų choras sudainuoss keliatą dainelių. Taipgi dalyvaus ir 81 kp. L. S. S. mišrus choras. Po tam bus trumpa prakalba, ir tada prasidės konferencija.

Į konferencija valia atsilankyt ir svečiams nedelegatams.

Kuopų pareiga pagamint gerų sumanytū labui VIII Rajono ir Sajungos.

Kuopos, norinčios prisidēt prie VIII Rajono, malonėsit prišiuot įgaliotus delegatus.

VIII Rajono sekr.

J. Repšis.

PRANEŠIMAS XII RAJONUI IR "KOVOS" SKAITYTOJAMS IND. VALSTIJOJE.

Lapkričio (Nov.) 30 bus konferencija Tolleston, Ind., Gary priemiesty. Konferencija prasidės, kaip devynios iš ryto.

Todėl, L. S. S. kuopos, kaip iš Terre Haute, Clinton ir E. Chicago, Ind., prišiuokite savo delegatus ir įduokite jiems mandatus nuo kuopų. Be mandato nebus skaitomas už delegatą.

XII Rajono kai-kurios kuopos nieko neveikia rajono reikaluose, kaip tai Clintono, Ind., kuopa, kuri nežinia, ar gyvuojia. Jeigu kuri kuopa negali atsisiūsti delegato, tai tegul nors laišku pranėša savo nutarimus Rajono ir Sajungos reikaluose. Draugai, prie darbo!

209 L. S. S. kuopa paims svetainę, ir 29 lapkričio suloš dramą "Svetimas Dievas". Po lošimui bus prakalbos.

Delegatai, kurie vaziuos į konferenciją, lai kreipiasi su visokiais reikalais dėlei parankesnio susiradimo atvažiaus pas:

J. Vilimaitį,

34 W. 11th Ave.,

Gary, Ind.

Dėlei sociališkos revoliucijos XII Rajono org.

T. J. Kučinskis,

553 College Ave.,

Valparaiso, Ind.

SATYRO UŽPEČKIS.

KUKUTIS JEMERIKE.

Ale daug rupescio ir vargo turėjau, kol čia atvažiauvau... Kotik maño visi plaukai nenusumko... Aukauju, tau, Dieve, tai viską ant garbės... O smutkas neišmieruotas, kada vaziavom šipu... Baimė... Negana, kę žmonės žiauksėjo ir dejavo, ale da už mano sienos, kur aš su savo tavčišcium vaziavau ir gulėjau, da ir versiai pradėjo bliaut... Šipās suposi labiau, negu lopšys, kur mane mama supo...

Tai jau stumiu dešimtą mėnesį šitam kontre.

Kada atsistojau ant vietos, tuoj pradėjau kasyt pakaušį, kur gausiu darbą, kokį aš savo kontre turėjau. Ale mano pažįstamas sako, kad kę tu kontre dirbai, tai čia nedirbsi: jeigu kontre buvai pisoris arba vaitas, tai čia turėsi eit į fandrę, cukernę arba garbarnę, o jei kontre laukus arei, miškus kirtai arba vagis buvai, tai čia busi biznieriis.

Tokis jo pranašavimas man baisiai patiko, nes aš buvau paskutinis iš jo pranašavimo: ariau, miškus kirtau, ir vidurnaktį, kada žinojau, jog lesinčsis jau kitam gale miško, — pirsiveždavau.

Trečioj dienoj gaunu gromatą nuo savo tikro brolio. Jis man rašo, kad jis bagotas ir turi savo štorą. Liepie atvažiuot, padirbt pas jį kokius metus ir, jei busiu geras biznieriis, tai liksiu jo partneris.

Susirinkau visus savo senus, da krajavus tinksus, į pundą, po pažasčia ir einu ant dypo.

Dabar saliuone gaitą cigarę įsikandęs rukau; priejau prie lango, kur man pasakė, kad duoda tiketą. Padėjau penkis dolerius ir laukiau.

"What do you want?" paklausė mane činaunikas, ka už ausies turėjo užsikisęs penzelį.

"Tiket tu mai brod", aš jam atsakiau. Ba taip man liepė gospadinė sakt, kada aš ėjau an' dypo.

Jis atstumė mano penkis dolerius. Pasiėmęs apžiūrėjau, misliju sau, gal negerai. Ale apžiūrėjęs, kad čysti, kaip nauji, aš vėl jam pastumiau.

Neduoda jis man tikieto, tai aš net apsisėilėjęs su juo rėkauju, visai: ruskai ir lenkiškai, ale jis, tas durnius, visticiek nesupranta.

Jis pamatė mano kamzelkos kišeniuje popierę. Ima jis ją siekt, ale aš jam sakau, dac mai, neduodu. Misliju sau, durs mane ir grinatorium gospadinė padavino, ale kę tas gilluoja prieš krajaus buvusį maskolių, o toki Jemerikos činaunikai man kišenių nekraustys.

Ale kaip aš nusizūrėjau, jis kapt už tos popieros ir pasižiūrėjęs išmetė man tikietą ir da du centus. Ba ant tos popieros buvo mano brolio adresas.

Kada išlipau iš treino, tuoj apspito mane kerečmonai: vienas už rankos, kitas už pundo ir traukia pas save. Aš susigriebiau už stulpo ir laikiausi. Tuoj atėjo prie mane koks tai vyras ir sako, kad jis mano brolis. Dievuliau tu šventas: de-

šimts metų kaip išvaziavęs į Jemerikę, jau pasenęs, o be usų, o da kraujui budamas nešiojo usus... Tas tai man labai nepatiko, kad Jemerikoj tokie žmonės durni. Juk tik paskui paimk apvilkt andaroką — ir kunigas. O tai griekas iš pono Dievo tarnų taip šidint.

Aš griebiau į glėbį broj ir siekiau bučiuotis, ale jis sako, veidimint; nedaryk man sarmatos, žmonės juoksis, kad grinatorius su manim bučiuojasi; kaip pareisim namo.

Davė jis man darbą prie dešrų darymo savo štoze.

O brolyčiai, kurie laikinat dešras, kad jįs žinotumėt, kaip jas aš darau, tai nei postyt nenorėtumėt. Surenka visokias atpjovas iš kampu, sukemša man į mašiną, suk, sako. Suku. aš, kad net prakaitas bėga, aplaistydamas tas dešrų mėšas.

Ale daugiau jums nepasakosiu, ba jis mano brolis, tai jam biznio gadyt nereikia.

Išdirbau nedėlią, brolis sako, kiek tu dabar nuo manęs norėsi?

Kiek tavo loska, tik jau daryk jemerikoniskai, neskrausk, mane, aš jam sakau.

Jis sako, kiek tu per nedėlią pas mane išdirbi valandų, tiek gausi ant nedėlios dolerių.

Brolyčiai jįs mano, ziema, šalta, o aš nuo trijų atsikeliu ir einu į štorą dirbt, kad tik daugiau adynų padaryt.

Prieš pabaigą nedėlios, užsimisliju suskaiyt, kiek aš dabar gausiu, kada ateis subata. Eidamas gult, atsīsėdau ant lovos, surinkau visus savo pirštus ir skaitau: nuo trijų iki dvylikai išeina devynios valandos, o nuo dvylikos iki vienuolikai tai vienuolika, ir kaip tik pirštų išteko — išeina dvidešimt valandų į dieną, tas reiskia, jog aš gausiu dvidešimt dolerių...

Subata. Brolis prieš uždarymą štoze pasišaukė mane ir klausia: kiek tu valandų per dieną išdirbi?

Dvidešimts, — aš pasirėmęs ant jaučio steiko sakau.

Netiek, broli, netiesia. Aš tau mokėsiu kiek sukabėjom, kiek per dieną išdirbi valandų, tiek ir gausi mokėt. Tu dirbi tik septynes ir pusę valandas per savaitę.

Nesuprantu sakau, kaip tas gali buti.

Juk saulė teka nuo septynių, o leidžiasi dabar nuo pusės po keturių, tai ir visa diena. Išėina septynios ir pusė. Skaityk dabar, jei ne taip.

Nors tu jemerikonas ir mano brolis, ale aš savo nestupysiu, sakau, atduok man, kas mano, o kas Dievo, tai Dieviui, pasakiau aš jam katalikiškai.

Kad da tau negana, tai jieškok, kur gausi daugiau, grinatoriu tu... jis man sako.

Aš nieko nelaukęs pukšt jam lietuviškai per ausį, jis plumpt ant žemės ir guli.

Nors tu ir bagotas, ale aš drutas, sakau... Pasiėmiau kiek man reikia ir einu per duris.

Brolis pradėjo rėkt. Pro langę einantis policmanas išgirdė, eina į vidų. Manau sau, supratau jis, kad aš esu nuskriaustas, atlygins broliui.

Ale, tas, sanavagan, pasiėmė mane ir vedasi, kada jam brolis pasakė kelis žodžius.

Vedasi jis mane, aš einu, ale kada išėjo visa mano kantrybė per kulnis, jam maniau pasikėsins aš jam lietuviškai užvažiuot, tik nespėjau, ba jis man tik paukšt lazda per pakaušį ir aš turiau...

Dvi nedėlias išsėdėjau dželoj, ale užtai aš dabar jemerikonas, o kas ten nėra buvęs, tas grinatorius. Jusų

Kazys Kukutis.

Pragyvenimo brangumas per 13 paskutinių metų pakilo ant 59 procentų. Bėt ar darbininkų algos tiek pakilo?

DARBAS

Romanas Parašytas Garsaus Raštininko EMILE ZOLA

Tamsta įeškai laimės ir gerovės sau ir bendrams. Jauti neteisingumą surėdymo ir nori jį pakeisti. Tamsta esi vienu iš kovotojų, kurių darbu žmonija žengia į geresnę, laimingesnę ateitį. Ir todėl tamsta reikia apsipažinti su šioje knygoje išreikštomis didžiosiomis mintimis, su nurodymais ir pamokinimais. Nes joje aprašomas aiškiai, vaizdingai darbininkų ir turčių gyvenimai, nurodoma, kaip senas, netikęs surėdymas pakeičiamas nauju, kuris teikia laimę ir gerovę visiems.— Knyga interesinga ir pamokanti nuo pradžių iki galo, nedėsi jos iš rankų pakol neperskaitysi visos. Išmoksi daug, apsviesi protą, praplėtinsi regėjimą ir džiaugiesi iš jos puikaus turinio. Knyga trijuose tomuose, tomas 300 puslapių. Kaina tomo 75c, visi 3 tomai \$2.50, perkant dabar tuojuos visi 3 tomai \$2.00.

NUOSAVYBĖS IŠIVYSTYMAS nuo Nuožmybės iki Civilizacijos. Parašė PAUL LAFARGUE. Kaina 50c. SOCIJALIZMAS SUPRANTAMAI IŠAIŠKINTAS. Parašė JOHN SPARGO. Kaina 50 Centų.

J. ILGAUDAS 1841 S. HALSTED ST. CHICAGO

Philadelphijos Moterims.

VIENATINĖ PHILADELPHIJOS MOKYTA, DIPLOMUOTA AKUŠERKA, ONA VIDIKIENĖ, baigusi International College of Midwifery ir turėjusi puikią praktinį geriausiam Maternity Hospitaly (motinystės ligonbūty). Priima kūdikius, patarnauja ir pagelbsti palaguose ir savo mokslišku apžiūrėjimu ji apsaugoja palagininkes nuo visokių ligų. Uždyka duoda tikriausią rodą nesčioms, žindančioms ir ligotoms moterims, o taipgi maziems kūdikiams. ONA VIDIKIENĖ, 329 Wharton St., Philadelphia. Telefonas Bell Lombard 2953-A.

FOTOGRAFISTAI TĖMYKIT! Parsiduoda fotografijų dirbtuvė (Gallery) labai gerai veitoj ir pigiai. Jeigu kas greitai pirk. Atsisaukit pas Shukis Photo Studio, 20 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa. (42-45).

JOE. DOYKUS SALOON. 499 — 4th Street. SAN FRANCISCO, CAL. Seniausias lietuvis šiame mieste. Lietuviams atvažiuavusiems iš kitų miestų geriausia užėga pas mane. Duodu rodas kur lengviau darbas gaut. Nepamirškite adreso:

TREČIAS METINIS KONCERTAS IR BALIUS. naudai maskoliško savitrašio "NOVY MIR"

Salėje Murray Hill Lyceum 34-ta gatvė ir 3-čia Ave., New York, N. Y. Įžanga 30c. Pasidėjimas skrybėliu.

SO. BOSTONIEČIŲ ATIDAI! L. S. S. 60 kp. išrinko J. P. Raulinaitį ir F. N. Ramanauską dēli prigelbėjimo išimti pilietiškas popieras. Taigi kas norit tapti šios šalies piliečiu, atsilankykite į socijalistų svetainę 376 W. Broadway, So. Boston, Mass., kas nedėdienis nuo 10 iki 12 val. po pietų ir antradieniais nuo 8 — 10 val. vakare bus suteikiami reikalingi patamir ir išpildomos blankos, kaip socijalistams, taip ir nesocijalistams visiems patarnausim už dyką. Taigi draugai sukruksit ir pasistengit tapti piliečiais.

Su pagarbą F. N. Ramanauskas.

1 L. S. S. KP. DRAUGAI VEZEKITE!

L. S. S. I kuopos mėnesinis susirinkimas atsisub Subatoj 8 d. lapkričio 8 val. vakare, 1913 m. "Kovos" name 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Vyrai ir moters jaunikaičiai ir panelės visi socijalistai atsilankykite ant šito susirinkimo, nes bus renkami delegatai į L. S. S. II Razono XII konferenciją, daroma apskaita iš atsisubuvos kuopos baltiaus ir prakalbu, nominacija į Sąjungos administratorius ir kiti galai. Sekr. J. D. Taunis.

ATIDAI L. S. S. 2 KUOPOS DRAUGAMS.

Draugai ir darugės, kuriems rudi visuomeniškas darbas, lankykitės į mūsų susirinkimus, ir kas suprantate mūsų idėją, darykite Sąjungai kuodaugiasiai narių. Proga pastoti nariais ir narėmis prie mūsų Scrantono Lietuvių Socijalistų kuopos, kas mėnesis pirmą pėnųčios vakarą, minėtame laike, jums gerai žinamoj vietoj Auditorium svetaines namų ant trečiųjų lubų, ruime 22. Laikysime susirinkimus vakare pusė po septynių. Nuosirdžiai užkvičiame neskiriant ar jau kas buvęs socijalistu ar tik nori but. Užduotis mūsų kvieist jumi kad mėš nepasiliktumem toli nuo kitų miestų darbininkų susipratimo. Jus patiš draugai ir drauge, kiek jaučiates susipratė nieko pavieniais budami nenuveiksitate. Todėl spieskimės dručiai į 2 kuopą, o sezonas geras šį tą veikt.

L. S. S. 2 kp. Komitetas.

PRANESIMAS L. S. S. 191 KP. PHILA-FRANKFORD DRAUGAMS.

Mėnesinis susirinkimas atsisub 7 d. lapkričio (Nov.) pėnųčios vakare 7:20 paprastoj svetainėj L. T. R. po No. 4647 Melrose St., Todėl visi draugai malonėkite susirinkti į laika, nes reikia apsvarstyti kuopos reikalus. Tikitai nei vienas nepamirškite ateiti ant minėto susirinkimo, nes kartu apkalbėsieme švariai ir draugiškai link mūsų kuopos pagerinimo. Paimkime pavidį iš kitų L. S. S. kuopų. Taigi, draugai prie nenuilstančios energijos ant padirbavimo. Taigi ateidami malonėkite po vieną nors naujį narį atsivesti prirašyti prie kuopos. 191 kp. L. S. S. Sekr. J. Pocius.

162 KP. NARIŲ ATIDAI.

Draugai, 9 lapkričio š. m. 2 val. po pietų atsisub mėnesinis susirinkimas, svetainėje paprastoj, 112 Salem St., Boston, Mass. Kvičiame visus draugus neatbutinai atsilankyti, nes bus svarstoma labai daug svarbių reikalų.

7 gi valj vakarę tą pačią dieną ir toj pačioj svetainėje 162 kuopa rengia koncertelį, ant kurio užkvičiama visus draugus ir drages, taipgi ir pašalinius. Koncertas bus puikus, nes yra užkviesti geriausii aktoriai iš Bostono ir aplinkinių miestelių. Įžanga už dyką.

Vardu 162 kuopas Sekr. E. K. Stupelis.

ATIDAI L. S. S. 19 KUOPAI.

9 d. lapkričio (Nov.), nedėlioje 2 val. po piet L. S. S. 19 kuopos bus mėnesinis mitingas Tautiškam Name, 101 Grand St., Brooklyn, N. Y. Visi kuopos nariai malonėkite ateiti ant mitingo nes yra apkalbėjimui svarbių dalykų kuopos reikaluose. Meldžiui visų kuopos narių priduoti savo antrašus finansų sekretoriui. Nepamirškite atsivesti draugų prie kuopos prirašyti. Draugiškai.

Kuopos sek. J. Urbanas.

Gražus, didelis naujas "Kovos" knygu sankrovas

KATALOGAS jau gatavas. Reikalaukite, o gausite. Adresuokite: "KOVA", 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

"KOVOS" AGENTAI.

BENLD, ILL. G. J. Guzevich, P. O. Box 155.

MERIDEN, CONN. A. Žilinskas.

GRAND RAPIDS, MICH. J. Stankus, 1063 W. Bridge St

CHICAGO, ILL. P. Vaiteckunas, 827 W. 33rd Pl.

BALTIMORE, MD. P. Glaveckas, 873 Hollins St.

HARTFORD, CONN. A. Kiškunas, 88 Chartervak Av.

SPRINGFIELD, ILL. J. Zvingila, 1711 E. Matheny Av.

Didelis Teatras ir Šokiai

PARENGIA

Lietuvių Socijalistų Sąjungos 71 kuopa.

ATSIBUS

Subatoj, 8 d. Lapkričio [Nov.], 1913.

SVETAINĖJ

INSTITUTE HALL

227 Cambridge st., E. Cambridge, Mass.

Statoma ant scenos triveiksmis dramatiškas vaizdelis su dainomis ir šokiais ŠVARKAS IR MILINĖ

Paimtas iš tikro naminio gyvenimo.

Tai yra vienas iš geriausių lietuviškoje kalboje veikalų. Aiškiai parodantis kaimiečių ir ponų gyvenimą ir kas yra skirtumas tarp švarko ir milinės. Teatro lošime dalivaus suviršum 30 ypatų.

Po teatru bus šokiai, žaislai ir skrajajanti krasa su puikiausiomis dovanomis.

Svetainės durjį atsidarys 7 val. Teatras prasidės 7:30 val. vakare.

Širdingai kviečia visus. LSS. 71 kp. KOMITETAS.

KODĖL DA NE PILIETIS? CHICAGIEČIAI!

Norinti išimti pirmas arba antras popieras ir reikalaujant pagelbos kreipkitės prie manęs bankinese valandose (9 v. iki 4 v. Pane-dėliais 9 v. iki 8 v.) į Central Manufact. District Banka, 1112 W. 35th str., netoli Morgan. Telefonas Yards 6825. Dykai visiems nepaisant pažiūru. XIII Razono L. S. S. A. Komiteto vardu A. PETRATIS. (37-49)

LABAI DIDELE NAUJIENA VIŠOS PHILADELPHIJOS LIETUVIAMS.

Kad New Grand Hall, 410-12 Wharton St., dabar yra įtaisyta pagal naujausią madą ir žmonių skoni. Šią salę galima randavoti baliaus, koncertams, veselijoms ir šeiminiškiems pasilinksminimams ir mitingams, maziems ir dideliems. Turime visokių ruimų mitingams. Primename, kad kiekvieną subatou vakarą nuo 8 val. iki 11 val. buna mus smagus šokiai — mokykla. Įžanga kiekvienam tiktai 15 centų. Savininkai:

J. Volowicz, N. Alexander. Bell Phone Lombard 50-24. Šią salę galima randavoti pigiau negu kur nors kitur.

SERGANCIOMS MOTERIMS.

Sesute. — Aš esu moterė. Zinau kiek moteris turi iškentėti. Jaigu kenti nuo baltųjų andrapanių, nupuoli-mo arba attrukimo motės, esi nevaisinga, turi skausmingus ir neregulariškus perijodus, reumatizmą ra kitokias ligas, pabandyk mano Naminį gydymą, kuriuo išsigydysi pati namie ir visai pigiai. Tuojuos rašyk aprašydama savo skausmus ir idėk 2c. marķę atsakymui. Adresuokite: MRS. A. S. HON, SOUTH BEND, IND., BOX K. 7.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00. Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c. Naujas Budas mokyti rašyti be mokytojo 10c. Aritmetika mokinimuisi ro-kundų su paveikslais (apdaryta) 35c.

Viso \$1.60. Kas atsiųs iškirpęs šią ap-garsinimą iš "Kovos" ir \$1.00 per money orderj, tai gaus vi-sas 4 knygas 60c. pigiau.

P. MIKOLAINIS, BOX 62, NEW YORK CITY.

BUK VYRAS
DYKAI DEL VIRU

50,000 KNYGU

Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyrų. Knyga ta prastais, suprastais žodžiais pasaka kaip gal atgauti vyziskuma, išgyditi nuo uznuodijama krauja arba svypli, nubiegima sieklios, patrotitu styprie, pučkus ir kitus išmetimus, negromulavima, patrotitu stypriebe, plyva, kiapent, inkstū ir pusles ligas, ruma-tizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyrų lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatškai, laipta ir labai pygai. Ta, dykai igauta knyga, pasakia jumis kodėl jus kentat ir kaip galet gautinai išgydyti. Knyga ta yra krautuvė žinio, katrus ture žinoti kožioms vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parakiata par Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejumu tu, specialisku lygu, Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ... Jettita konverta. Nesistuk nekokių pinigų, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiauš paduotu kuponu, katru siusk mus šendena.

DYKAI GAUTOS KNYGAS KUPONAS.
DR. JOS. LISTER & CO., L 903 22 Fifth Avenue, Chicago
Gediminas Tamistat Pagal Tamistatso prižadėjima, aš norėdėju jog Tamistat prisistatumi man vysai dykai viena juos knyga del vyro.

Vardas: Adresas: Steitais:

Nauja poezijos knyga

Tai visi Edmundo Steponai čio raštai. Puiki laida su daug gražiū eiliū. Verta kožnam turėti savo name Gaunama "KOVOS" Adm. papiginta kai na. Klauskite tuojau.

Rayo Liampos

Smagus namai, turi but smagiai ir aršviesi RAYO liampos šviesa yra kuogeriausia dėl akių—ir jos yra padabinimu jūsų kambario. Geresnės už kitas ir nebrangesnės. RYAO liampos padarytos iš kuogeriausios medegos, atydžiai apdirbtos, ir laikys ilgiau, negu daugelis brangesniū liampų. Užziebiamos nereikiant nuimti stiklą ar dangtį. Lengvai galima išvalyti ar naują knatą idėti. Gaunamos visose pardavyklose.

THE ATLANTIC REFINING COMPANY
Philadelphia Pittsburgh

Viso \$1.60. Kas atsiųs iškirpęs šią ap-garsinimą iš "Kovos" ir \$1.00 per money orderj, tai gaus vi-sas 4 knygas 60c. pigiau.

P. MIKOLAINIS, BOX 62, NEW YORK CITY.

D-I-D-E-L-I-S P-E-L-N-A-S

Nesveikiems, silpniems ir sergantiems susipratusiems žmonėms.

Tie, kurie ilgą laiką sergo landžiodami nuo vieno daktaro prie kito ir daug pinigų išmokėjo tiems, kurie netik neišgydė, bet dar paaršino labiau užsindant ligj; per ką negalėjo gerai dirbt; tad apta šio dubeltavą nuostolj, — ve be naudos išmokėtus pinigus ir nustojoj ūdarbio; tik todėl, kad nežidėjo su meenos vertės daktarais, kurie negali išgydyt.

BET KITI, KURIE SUSIPRATĖ, NORS SILPNI IR SERGANČI ŽMONĖS; bet su visokioms švelnios ir užsėdinti ligoms atsilankę prie garsaus, visišno žinomo kal-po geriausio Amerikioje PHILADELPHIJOS MEDICAL KLINIKO mokslingo daktarų, tad ta-po išgydyti trumpam laike, netrotiliant dovant pinigų ir ūdarbio; per ką aptaršio didelį dubeltavą pinig., sveikata, drąsumą ir pingins suėdėli.

IŠ TUKSTANČIŲ IŠGYDYTI NUO VISOKIŲ LIGŲ ŠTAI KAI PATYS ŽMONĖS RAŠO PRISIUNČANT SAVO PAVEIKLIUS DĖKAUODAMI:
GARINGAS PHILA. M. CLINIKO Stūnū didžianis padėkavong už greitą išgydymą nuo skaudėjimo galvos, strūgų, vidurių ligos, negalėjimą valgti ir miegoti ir nuo sustiprėjusio viso kūno. Pirmiau gydžiansi pas daugelį daktarų, bet ante tik vietoj pagelbos daug pinigų iš-hauge, o ligj labiau paaršino. Vienok kaip prisistatė Jūs liekarstas suvartojau, tad pasilikau pilnai išgydytas, sveikas ir laimingas. Už tai dar karū ištarū ažiū Phila. M. Klinikiui ir Jūs garbingų vardų garsinsiu terp savo tautiečių, kad išgydot ir tada kaip kitj neįstenge. Su gno-done J. Bernot, 42 Franklin St., Springfield, Mass.

GUODOTINAS DAKTARĖ! Labai dėkingas už tikrą išgydymą ir už liekarstas, nuo kurių pastojau kaip naujai ant svieto užgimęs, išgelbtint nuo slapto ligos. Taip gerai dabar jaučiuos, kad į trumpą laiką net 15 svarų daugiau sveriu. Pristūnū savo paveikslą, lik-damas sveikas ir džiaugdamas, pilnas guodonės S. Kolom-čiukas, 41 Ave. L., Salveston, Tex.

TEIPAT Mr Zukas, McKees Rocks, Pa., prisistundamas savo paveikslą, nomažiau yra dė-kingas už išgydymą nuo sunkios ir pavojingos ligos. Kitj negalėjo išgydyt.

Mr S. Kolomčiukas. Mrs Zofija Bostreykė, C. M. and St. Paul st. Sobieski, Wis. Štai kg rašo: Nesuškaiytus kartas labai gražiail dėka veitū Phila. M. Clinikiui, už išgelbėjimą manes išgydant nuo moteriškų nesveikumuų ligos kaip nusiūnėjimū, taip ir skaudėjimū. Dabar esu pilnutėliai sveika ir daugiau gydyytes nereikaluanjū.

GERESNIŲ FAKTŲ nieka negali reikalaut; kg užtvirtina didelės dangybės išgydyti. **KAD JAUTIESI NESVEIKAS,** TAI GERIAU PADARYSI, KAD IŠSVYK TIESIOK PRIE KLINIKO kreipties, nes liekarstas išsūnūna po visą Ameriką ir ketas dalis svieto, o busit dėkingi kaip ir visi, kuriuos Phila. M. Klinikas apdovanojo tuom didžiausiu turtu, tai yra sveikata.

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC

todėl greičiau už kitus daktarus išgydo ir tokias ligas, kurių kitj neįstengė; kad žinoti kiek-vienam atsilankiusiam užrašo ir nutaio specializacijai liekarstas iš geriausių gyvenantū medika-mentų naujausių išradimų, kurie pasaulyje yra žinomi kaip geriausi ir todėl, kad prie Phila. M. Kliniko yra net keletas Profesionalių Daktarų, tarp kurių yra net Amerikos valdžios medii-lij apdotanoty.

ŠTIE GARBINGI mokslingai, Profesoral, pirmą ranka prie Kliniko; Daktaras ALEX. BROWNAS, Superintendent. Dr. WINCAS YODER, Medical Director.

ISITĖMYK, kad slaptybės ligų saugiai užnaukoma, visada.

KAD ESI NESVEIKAS BET NORI PASTO/SVEIKU IR LA-MINGU, tad atsilankyk, o jeigu toli gi-veni, tad aprašyk savo ligę bei nesveikumus lietuviškoj kalboje kas lenkita, o tikėk, kad aptaršai tikrą pagelbą sveikatai kaip tukstanzial, kurie jau džiaugiasi ir dēkavoja, nes žinoni išgydo ir tokias, kurių kitj negalėjo išgydyti kaip sviezius taip ir užsėnėjusius ligas nuo skaudėjimo; pečiuos, rankose, kojose, sanariuose, krūtinėj, strėnos, galvos, šonų; išbūrimai spoguolis nuo blogo ir neįstoyto kraujo, nuo sužagystės skėlos nubėgimo, nusiūnėjimo, vidurių nedirbimo, už-kietėjimo slogos, greito pallsimo, nervikumo, balmės, silpno ir numažėjusio kraujo, užkreičia-nų slaptų lytiškų ligų, širdies, kepenų, inkstų, silpnų plaučių, kosėjimo, sunkaus kvėpavimo, nuo persilimo slogų, blogų sapnų, nemigos, neturėjimo apetito, be pelio, be pjaustymo be ope-racijos, bet su liekarstoms, kurios tukstanziaus išgydė. **Teipat moteris nuo skausmingų mė-nesinių ir kitokių ligų,** kurios užpuola varginimai žmonių, YYRU Į MOTERŲ. Reikalaujant rodos nuo daktaro, visada adresuok arba atėjk po šiuo adresu:

THE PHILADELPHIA M. CLINIC, 1117 WALNUT STREET, PHILADELPHIA, PA.

VALANDOS: nuo 10 18 ryto iki 4 po p. Šventadieniais nuo 10 iki 3. Utarn. Ir Pėnųčiomis nuo 6 iki 8 vak. Reikalaukit nuo Kliniko dovantai ir skaitykit knyga „Daktaras“.

Passarai: kurio daktari negali išgydyt, tai gali kreiptis prie Phila. M. Clinico, o aptaršū rody.

Raulai kur tu begi?

Uglitas JONAS KIRTIKLIS, nes ten yra puikiausia lietuviams uzelga: saltas alus, porteris, elius; degtinė kuokianausla. Cigarai pargabenti net is Havanos, Vi-siems zinomoj vietoj.

JONAS KIRTIKLIS
113 N. Wyoming st.,
Hazleton, Pa.

VISU ZINIAI.

Perkraucia savo buerne ir groserne i nauja ir geresne vieta, po num. 2230 Fifth av. kampas Bredy st. Kas norite nebrangiai pirkti gera tavora, ateikite pas mane, o busite uzganedinti. S pagarbai.

John Kazlauckas
2230 Fifth ave.,
Pittsburgh, Pa.

DRAGAI SAJUNGIECIAI NAUDOKITES GERA PROGA

Parduodu laikrodlius sekančiomis kainomis: ant 20 m. gvarantuotas, auksuotas, dengtas Elgin arba Waltham viduriais, rankomis išrašytas, gražiai margas su 7 akmenais - \$14.00. Su 15 akmenų (adjusted) - \$14.90. Su 17 akmenų - \$16.75. Su 17 akmenų (adjusted) - \$17.75. Atminkit, kad kitur pirkti užmokėsit nuo \$5.00 iki \$15.00 brangiau. Aš nereikalauju pinigų iš kalno prisiųskit 32c. markėmis, aš prisiųsiu laikrodėlį pažūrėjimui, jei nebus toks, grąžinkit atgal paminint ant kiek akmenų norit. Su kiekvienu laikrodeliu sykiu siūciu gvaranciją. Užlaikau retėželių čisto auksa ir pauksuotų ir visokių žiedų. Taipgi visokių knygų, kurios yra lietuvių kalboj.

G. STASEVICIUS,
1413 PAGE ST.,
N. S. PITTSBURGH, PA.

VILNIAUS KALENDORIUS 1913 METAMS.

Drg. K. Demikis, iš Wilkes Barre, Pa. dovanuoja Sajungai 41 egz. Vilniaus Kalendorių. Tai labai puikus kalendorius su daug įvairių ir naudingų straipsnių. Todėl, kas da neturite to kalendoriaus, paskubėkite užsisakyti, nes pakiau neliks. Kaina tik 25c. Siųskite krašos ženkleliais šiuo adresu: "KOVA",
1815 East Moyamensing Ave.
Philadelphia, Pa.

Revoliucijos Glimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS
Šis paveikslas perestato Revoliucijos gimimo momentą; suklymą liaudies prieš carinę su prielaidimušose., daugiane imanties ant karto, nuleidžiama 50 procentų. Ji parduoda todeli taip pigiai, kad norime praplįstinti tarpe dvarbiukų kleos revoliucijoniskias mintis.
- Norintelis turēt šį paveikslą kreipkitės į "KOVOS" Administracijas

TRIMITAS

LAISVOS DVASIOS GIESMĖS IR DAINOS SU GAIDOMIS.

Žodžiai įvairių mūsų žinomų poetų: Jovaro, Rėk, Sparnačio, Smutkelio, Kalėdų Kaukės, Ažuolaicio, iš Gorkio, Zinginio, J. Mėmelės ir Šiaulėniskio.

Kompozicija žinomo mūsų dainiaus-kompozitoriaus P. MIKO.

Trimitė yra sekančios dainos su gaidomis: Sukelkime kovą, Badaujančių giesmė, Mano laivas, Ankstybas paukštėlis, Gedulių giesmė bei maršas, Darbininkų giesmė, Sveikinimas darbininkų, Kalinio daina, Internacionolas, Marselietė, Viltis, Varšavietė, Darbininkų Marselietė, Revoliucionierių daina, Raudona vėliava ir Ant barikady.

Trimitas - tai klasikška dainų knyga. Pirmininė lietuvių kalboje tos rūšies knyga.

Trimitas privalo rasti kiekvieno lietuvio name, kuriame randasi pijanas; taip sakant, kiekvieno inteligentiškų šeimynoj. Taipgi Trimitas privalo rasti kiekvieno daininiko choristo nuosavybėj, o ypač pas choro vedėją.

Kaina vieno egzempliorio apdaryta \$1.00, neapdaryta 75 centai.

Trimitas gaunama tik pas mus. Adresuokit:

"KOVA",

1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

"KOVOS"

ADMINISTRACIJOJ galima tuojau užsiprenu-meruoti šiuos žemiau surašytus lietuvių laikraščius. Juk beveik visi sąjungiečiai, apart "Kovos", skaito da ir kitus laikraščius, todėl užsisa-kykit juos per "Kovos" Administraciją, tuomet Sąjungai bus pelnas, o jus gausite tą ko norite. Verta užsakyti šiuos laikraščius:

"RANKPELNIS"
Dvisavitinis
Kaina metams \$1.50
Išleina Škotijojej.

"LAISVĖ"
Du syk į savaitę
Kaina metams \$2.00
Išleina S. Boston, Mass.

"PIRMYN"
Savaitinis
Kaina metams \$1.50
Išleina Baltimore, Md.

"KELEIVIS"
Savaitinis
Kaina metams \$1.50
Išleina S. Boston, Mass.

"DARBININKŲ VILTIS"
Savaitinis
Kaina metams \$1.50
Išleina Shenandoah, Pa.

"DILGĖLĖS"
Dvisavitinis
Kaina metams \$1.00
Išleina Pittsburgh, Pa.

"LIETUVIŲ ŽURNALAS"
Mėnesinis
Kaina metams \$1.00
Išleina Chicago, Ill.

"LAISVOJI MINTIS"
Mėnesinis
Kaina metams \$2.00
Išleina Scranton, Pa.

Taigi ar sau ar savo draugams užrašysit mi- nėtus laikraščius, užsa- kymus visuomet siųskite
"KOVA",
1815 E. Moyamensing Av.
PHILADELPHIA, PA.

RUSISKAI-AMERIKO- NISKA LINIJA.

Tiesiog tarp Maskolijos ir Ame- rikos plaukioja kodidžiausi ir puik- kiausii Maskolijos Ciesoriški Pačto laivai, dvigubais šriubais varomi
Russia - 16.000 tonų,
Kursk - 13.500 tonų,
Czar - 13.000 tonų.

I Rotterdam'ą į 9 dienas nestojant niekur į 11 dieny nesimainant niekur į Liepoją.
\$31.00 3-šios kliasos \$33.00.
\$45.00 2-ros kliasos \$50.00.
\$65.00 1-os kliasos \$75.00.
Išplaukia kas antra subata.
Sekanti išplaukima iš New Yorko:
Russia - Gruodžio 13.
Czar - Lapkričio 15.
Kursk - Lapkričio 29.
Dėl platesnių žinių kreipkitės prie

A. E. JOHNSON & Co.,
General Pass. Agent.
27 Broadway, New York, N. Y.
arba prie vietinių užtvirtintų agentų

Kelstone Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2906
Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., Pa.
Priėmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikabnt rusiškai ir lenkiškai.

"AGENTAI".
Jeigu norite užsidirbti į savaitę po \$20 ir daugiau, tai reikalauk ma- no katalogą su informacijoms. Agentų reikalinga kiekvienam mie- ste, prisiųskite už 2c. stempų šio adresu:
A. STRUPAS,
PHOTO JEWELRY,
123 FERRY ST.,
NEWARK, N. J.

JOHN A. KELLEY
Attorney-at-Law,
TAMAQUA, PA.
Real Estate bought and sold.
Money to loan on first mortgage.

Rusija pralenkia Amerika.

Ne liuosybėje, bet išdirbime Vodka, skanus rusiškas tautiškas gėrimas, yra žinomas savo cystalumu ir puikumu, nes jis atydziai išdirbtas ir savyje prilaiko vien sveikas grūdų išunka. Mēs užlaikome Vodka importuotą ir Vodka cionai išdirbta.
Mēs išdirbame Vodka iš cystalų grūdų ir tokiais pat aparatais ir budu, kaip kad išdirba Rusijos valdzia.
Aciau mūsų veiklumui mēs parduodame už labai nu- žemintą prekę. Jūs galite gauti Vodka importuotos ir Vodka cionai išdirbtos, taipgi geriausios Amerikoniškos ir importuotos degtinės, vynų ir saldžiū gėrimų.
Alus bonkuteimis ir bačkomis.

J. CARTUN
401-3-5 SOUTH STREET, PHILADELPHIA, PA.

"LAISVĖ"

Visuomenės, Kulturos, Politikos, Literatūros, Populiariskal-Moksliskās LAIKRAŠTIS
Eina du sykiu savaitėje: Utarninke ir Pėtnyčioj.
Laikraštis "LAISVĖ" didelio formato, talpina raštus geriausių raš- tininkų ir visuomet pilnas naujaujų ir tikrausių žinių. "LAISVĖS" prenumerata Suvienytose Valst. metams 2 dol., pusmečiui 1 dol. Už- rubeziuose - metams 3 dol., pusmečiui - \$1.50.
Ant pažūrėjimo siūciama vieną numerį DYKAI!
Užsirašant laikraštį arba turint kokius nors reikalus adresuokite taip:
"LAISVĖ", 242 West Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Išsisiųzdink šiandien, tiktai VIENAS doleris.

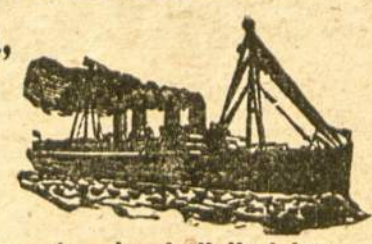
Kiekviename lietuviškame name privalo rasti Edmun- do Steponaičio raštų kniga. Steponaitis buvo vienas iš pirmųjų mūsų jaunųjų rašytojų, kurie duoda mums pradžiū grynos literaturos sriovei, kurių visų pirmiausias tikslas jau nebevien žadinimas tautos, visuomenės sąmonės, bet ir gai- vinimas, tvėrimas pačios dailiosios mūsų rašijos.
Tajį dailu poezijos ir prozos rinkinį galima gauti tiktai už \$1.00 pas
A. STEPONAITIS
184 Atkins ave., Brooklyn, N. Y.

šio laikraščio ir visuose kituose knygynuose ir krautuvėse. Rei- kalaukite visur.
Reikalaujama agentų kiekvienoje Lietuvisiais apgyvet- toje vietoje. Uždarbis geras. Klauskite apie sąlygas.

"PIRMYN"

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS.
Jei norite aiškiai suprasti darbininkų kleos gyvenimo ir judėji- mo reikalus; jei norite sekti šios šalies politiką ir turėti žinių iš viso pasaulio kraštų; jei norite apipažinti su visuomenės ir gamtos mokslų klausimais, - tai užsirašykite laikraštį "PIRMYN".
Prenumerata metams: Suvienytose Valstijose \$1.50
Užrubeziuose \$2.00
"PIRMYN"
748 W. Lexington st., Baltimore, Md.

I. Rosenbaum, SENIAUSIA Lietuviška Banka Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Išmano pinigus ir išsiūncia po gvarancija į visas ša- lis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai
Agentūra geležinkelų tikiety.
Parduodame geležinkelų tikietes į visus miestus Jungtinių Valstijų.
605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

DAKTARAS IGNOTAS STANKUS

Vienstiniš tikras lietuvis daktaras ir chirurgas cieleje Philadelphijoje. Kito lietuviško daktaro nėra mieste Philadelphijos. Serganti netroykti laiko ir pinigų, bet tiesiog kreipkitės ypatisškai arba laišku prie daktaro Stankus, o apturėsite tikrą ir teisingą gydymą. Atminkit skaityto- ju, jog Dr. Stankus yra buiğes didesni daktariškų mok- slų, kaip tai po užbaigimui medicinos mokslo GARSIAM- ME STEITAVISKAME UNIVERSITETE, vaziavo mokintis į POST GRADUATE MEDICINOS MOKYKLĄ, kada yra didžiausia ir jau paskutinė didžiųjų daktarų mokykla visame pasauly. Cionai specialiskai mokinosi daryti visokias operacijas ir gydyti pavojingas ligas. Taipgi buvo miestavu daktaru kur praktikojo po hospitaliū dispenseris dienomis ir naktimis. Dabar treti metai kaip Dr. Stankus įrengė savo ločną gydyklą SANATORIJĄ mieste Philadelphijoje dėl gydymo visokių ligų. Atvažiuojanti iš toliaus gali pasilikti tiesiog JO SANATORIJOJE dėl gydymo.

"GYDO LIGAS"
Nuo skaudėjimo strėnių, sąstarių rankų ir kojų, skaudėjimo paširdžių, pečių ir kaulų, reuma- tismo. Nuo visokių kraujo ligų, užkrečiamų ir slaptų lytiškų ligų. Augimo spuogų ant veido ir kuno, užkietėjimą ir nedirbiną vidurių, niežėjimą skuros, dedervini, slinkim plaukų, skaud- dėjimo galvos. Visokias širdies, inkstų, plaučių ir kepenų ligas, neuralgijos, negalėjimo miegoti ir išgacio, nuo slojū, persalimo, kosulio sunkaus kvėpavimo, negalėjimo vaikyti ir abelna nusilpnėjimą. Visokias moterų ligas neregulariskās mėnesines, skaudėjimą strėnių ir paširdžių. Visokias vyriskās ligas, paslaptinas ir įgautas per išdukymą. Gydo ligas su liekasomis ko- kias tiktai yra ant svieto. Ligas, kurias negalima išgydyti su liekasomis ir po reikalavimui pačių pacientų - daro visokias operacijas. Turi savo ločnas, naujusiu budo elektriskās ma- šinas dėl gydymo ir egzaminavimo, su pagelba kurių galima permatyti visą žmogaus kūną.
PASARGA! - Aš siūciū gyduloes ir toliaus į kitus miestus, bet siūciū tiktai tiems, kurie aprašo simptomus savo ligos ir iš jų aprašymo yra galima suprasti ligą. Pas mane nėra nei rastininų nei aptiekorių, nes jų darbas ir pagalba yra niekam netikusi prie daktariško gydy- mo. Kuomet ligonis atsiskaukia per laišką, tai aš pats perkauktu, o jei reikalauju, tai savo ran- komis sutaisau ir pasiūciū jam gyduloes. Nemislyk skaitytoju, kad geriau supranta ligą kuomet nueini ypatisškai pas daktarą savo miestelyje ir jis tuojau įkūia termometrą į burną, pabar- škina, pasiklauso krutinėj ir nei žodzio nepaklausęs apie jūsų ligos simptomus, tuojaus paraso receptą dėl liekarstų. Buk tikras, kad toksai daktaras jūsų ligos nesupranta, tiktai jo tas bar- škinas ir paklausimas krutinės yra niekas kitas, kaip tiktai trumpa komedija, kad paimiti nuo jūsų kelis centus. Jeigu ligonis parasyis laišką arba apskys simptomus savo ligos, tai yra ką jaučia savyje, kas ir kokiouje vietoje skauda ir kas kenkia, tai daktaras teisingai atspės jo li- gą, o atspėjus, pritaisyis tikras gyduloes.
"PADĖKAVONES UŽ IŠGYDYMA"
Cionai sutalpinti visų yra negalima, bet kelios padėkavonės talpinasi su pavelijim pa- čių pacientų. Kitos visos padėkavonės yra užlaikomos didžiou slaptybėje. Jurgis Bucikas, P. O. Box 706, Tamaqua, Pa. sako taip: Labai blogai apsiarau. Vietiniai daktarai atsakė nuo iš- gydymo, o vienas iš jų sakė greičiausiai daryti operaciją. Kuomet nuvažiauu pas daktarą Stankų ir pasilikęs jo Sanatorijoje likausi išgydytas į trumpą laiką be peilio ir be operacijos. Kotrina Rutkienė, Minersville, Pa. Labai didžiai sirgau, turėjau skaudėjimą strėnių, nugaros, kojų, neregulariskās mėnesines ir gėlimą paširdžių. Vietiniai daktarai nieko negelbėjo, tiktai ateiđami į mano namus leido po skuros į paširdžius tą prakiektą zrodilyvą morfiną, kad tiktai tam sykiui skausmus sustabdyti. Nuvažiauu pas Daktarą Ignotą Stankų ir pasilikau jo Sana- torijoje dėl gydymo. Dr. Stankus pripažino visiškai kitokią ligą, tuojau padarė operaciją ir darė tikras gyduloes nuo tos ligos. Už nedėliis laiko aš išgijau ir sugrįžau namo sveika. Aš Steponas Baranauskis, 846 So. Front st., Philadelphia, Pa. Per keliatą metų jaučiau negerumą gerklėje, o prieš atmainą oro net ir skausmą. Ant galo iškarto pradėjo tinti kaklas, gėlti galva ir pasikelė didis karštis. Dr. Stankus po sustabdomo karšcio, padarė man operaciją ant gerk- lės ir dabar jokio negerumo gerklėje neįučiu ir esu sveikas. Antanas Šailis, 1311 Monroe st., Philadelphia, Pa. Daktaras Stankus išgydė mane nuo kosulio, skaudėjimo krutinėje, sunkaus dusavimo, skaudėjimo paširdžių, galvos ir abelno nusilpnėjimo. Už ką ištaru jam širdingą aciu, Helena Kopp, 497 Edgewood st., New Haven, Conn. Likosi išgydyta nuo slinkimo plaukų. Aš Pablonas Druteika, 701 W. River st., Waterbury, Conn. Siūciū savo paveiklą ir listarin širdingą aciu Dr. Ignotui Stankui už prisigatavęs man gyduloes ir išgydytu manęs nuo baisios li- gos, kaip tai: kosulio, skreplavimo, skaudėjimo krutinėje ir paširdžioje.
Visuomet kreipkitės ypatisškai arba su laišku ant tikro adreso taip:
DAKTARAS IGNOTAS STANKUS
1210 S. BROAD STREET, PHILADELPHIA, PA.
Ofiso valandos: Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietų nuo 2 iki 4, vakarais nuo 7 iki 8 val.
Nedėliomis nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 1 iki 4 valandai po pietų.